TÜRK EĞİTİM-SEN 1992

GELECEK EĞİTİMLE GELECEK

eğitimin sesi

ISSN:1304-4613

"Bunlar mektep değil, memleketimizde düşmanın işgali altındaki kalelerdir."

Gazi M. Kemal

(Millî Mücadele döneminde, büyük Atatürk'ün ülkemizdeki yabancı okullarla ilgili değerlendirmesi)

BATI TRAKYA TÜRKLERİ, AZINLIK OKULLARI ve KARŞILIKLILIK İLKESİ

SEMİH YALÇIN:"Lozan Antlaşmasındaki esaslara sadık kalınmadığını, bizzat kanunlarla bunun değiştirilmeye çalışıldığını görüyoruz"

CİHAT ÖZENDER: "Batı Trakya Türkleri'nin eğitim sorunları göz ardı edilmemelidir."

Muharrem İNCE: "Türkiye belki de eğitimle ilgili en ciddi sorunlarını bu dönemde yaşamaktadır."

Eylül-Ekim-Kasım İkibinaltı Sayı:Ondokuz

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası Yayın Organıdır.

eğitimin sesi

TÜRK EĞİTİM-SEN

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu
Kamu Çalışanları Sendikası
GENEL MERKEZİ

Eylül-Ekim-Kasım 2006

Türk Eğitim-Sen Genel Merkezi
adına sahibi
Şuayip ÖZCAN
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni
Talip GEYLAN
Genel Dış İlişkiler ve Basın Sekreteri

YAYIN KURULU

İsmail KONCUK
Yaşar YENİÇERİOĞLU
Mustafa KIZIKLI
Firdes IŞIK
Seyit Ali KAPLAN

YÖNETİM YERİ
Bayındır 2 Sokak No:46
Kızılay/ANKARA
Tel:0312 424 09 60
Faks:0312 424 09 68

Dergide bulunan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.

DERGİMİZ ÜCRETSİZDİR
Üç ayda bir yayınlanır

TÜRK EĞİTİM-SEN, TÜRKİYE KAMU-SEN
(Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları
Konfederasyonu)Üyesidir.

Grafik Tasarım ve Baskı
altuğ

içindekiler

Vicdan Mı? İkbal Mi?	2
Özel Öğretim Kurumları Kanunu Kim İçin Çıkarıldı?	4
Batı Trakya Türkleri'nin Eğitim Sorunları	7
Prof. Dr. Semih YALÇIN ile Röportaj	10
Yalova Milletvekili Muharrem İNCE ie Röportaj	14
Batı Trakya Türklerinin Eğitimi ve Yeni Stratejiler	18
Patrikhane ve Ruhban Okulu Meselesinin Arka Planı	22
Kırgızistan	27
Bizim Mücadelemiz	31
...Ve Vuruyorlar	33
Dersimiz Soykırım	35
Eğitim Dünyamızın Meseleleri ve Çözüm Yoları	40
Tübitak'ın Türkçesi	42
Aşkı Öldürdük	47

talipgeylan@turkegitimsen.org.tr

VİCDAN MI ? İKBAL Mİ ?

Başlarken

Kişiler yanlış kararlar verebilir. Gerek bilgi eksikliği, gerek devlet tecrübesinin yetersizliği ve gerekse öngörü kabiliyetinin kısırlığı; kişilerin zaman zaman pek doğru olmayan kararlar almalarına neden olabilir.

Hükümetler de yanlış yapabilir. Fakat daha sonra gelenler bu yanlışları düzeltebilirler. Ya da yanlışı yapanlar doğru yolu bularak hatalarından dönebilirler.

Ancak daha önce defalarca tecrübe edilmiş, sonuçları itibariyle ülkemize çok acılar çektirmiş hususlarda aynı yanlışları yinelemenin mazur görülecek bir yanı yoktur. Hele ki, eğitim gibi bir alanda; gelecek nesillerimizi doğrudan ilgilendiren, toplumun yaşam hücrelerini inşa eden, en önemli sosyolojik mesele olan eğitimde yapılan yanlışlar, telafisi çok zor olan tahribatlara sebep olmaktadır. Bunun yanı sıra eğitimin, beslenme kaynağı uluslar arası oluşumlar olan siyasi projelere alet edilmesi ise affedilemez bir durumdur.

Özellikle AB ile olan ilişkilerimizde, sözde eğitim adına gündeme taşınan bir takım meselelerin; özünde ülkemizin birliğine yönelik tehditler içeren ve kurgulanan bölgesel yeni düzene Türkiye'yi uyumlaştırmayı amaçlayan niyetlerin varlığı aşikardır. Egemenlik mücadelesinin en önemli merkezlerinden bir tanesi olan bölgemizde, “Kontrol edilebilir bir Türkiye” için düzenlenen operasyonlar, artık alenen yapılmaktadır. Çok uluslu güç odakları ve onların içerimizdeki işbirlikçileri, artık, gizlenme ihtiyacı bile duymadan faaliyetlerini cüretkarca yürütmektedirler. Aynen Milli Kurtuluş Savaşı arefesinde olduğu gibi…

Tüm bu yaşananlar karşısında önleyici tedbirlerin alınması için, duyarlı ve geçmişte yaşanan tecrübelerin bilincinde olan aydınlarımız, siyasetçilerimiz, sivil toplum kuruluşlarımız ve ön görü sahibi kanaat önderlerimiz çırpınmaktadırlar.

Ancak ülkeyi yönetmekle mesul olan yöneticilerimiz ise maalesef milletimizin bu haykırışını duymamakta, iç politik çıkarları uğruna sorumluluklarının gereğini yapmamaktadırlar. Gerçekleri, sanal fotoğraflarla toplumun gözünden kaçırmaya ve tarihi tecrübeleri çarpıtmaya çalışmaktadırlar.

İşte bu durumun son örneği de 26 Eylül'de TBMM'de kabul edilen Özel Öğretim Kurumları Kanunu'dur. Özel okulların yanı sıra, ülkemizdeki azınlık ve yabancı okullarla da ilgili yeni düzenlemeler ihtiva eden bu kanun, eğitimimizin ve ülkemizin birliği için bir çok riski de beraberinde getirmektedir.

Yasayla getirilen düzenlemelerden bir kaçına değinelim: Daha önceki mevzuata göre bu okullardaki müdür baş yardımcısının Türk olma zorunluluğu vardı. Ama şimdi bu kaldırılmış, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı yeter hale gelmiştir. “Bunda ne var ki” diyenlere ise Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan Patrik Bartholomeos'un faaliyetlerini hatırlatmak isterim. Yani bu okullardaki denetimin nasıl yapılabileceği bundan sonra

meçhuldür.

Öte yandan bu okullara sahip oldukları taşınmazları beş misline kadar artırma hakkı da getirilmiştir. Bu hakkın ülkemizde mülk edinmenin yeni bir kılıfı olarak kullanılamayacağını kim garanti edebilir? Eski kanuna göre kapanan bir okulun taşınmazları devlete iade ediliyordu. Fakat şimdi okullar, bu varlıklarını herhangi bir vakfa da devredebilecekler. Şimdi "Dostum Kostas" gelip bir paravan vakıf aracılığıyla mal sahibi olursa buna yasal olarak ne diyebileceksiniz? Göreceksiniz önümüzdeki süreçte, ihtiyaç olup olmadığına bakılmaksızın, yurdumuzun farklı bir çok yerinde yabancı-azınlık okulları mantar gibi türeyecek. Aynen apartman kiliselerinin olduğu gibi. Bu düzenlemeyi, AB'nin Lozan'a muhalif olarak- devletimizden azınlık tanımını yeniden yapması isteğiyle birlikte değerlendirdiğimizde meselenin diğer boyutları da daha bir anlam kazanacaktır.

Görüldüğü gibi AKP Hükümetinin üstün gayretleriyle kabul edilen "Özel Öğretim Kurumları Kanunu" korkarız ki, ileriki yıllarda ülkemiz için bir çok sıkıntılara zemin hazırlayacaktır. İktidar partisi, toplumun ve konunun taraflarının ciddi ikaz ve muhalefetine rağmen anlaşılmaz bir inat ve telaşla yasanın çıkarılmasını sağladı. Öyle ki, hükümet, adeta ülkemiz için ivedilikle halledilmesi gereken çok önemli bir meseleymiş gibi meclisimizi olağan üstü bir şekilde toplayarak alelacele kanununu gündeme getirdi.

Tüm kamuoyu biliyor ki, bu telaşın arkasında toplumun ihtiyaçları bulunmamaktadır. Türk Milli Eğitiminin devasa problemleri bir yanda dururken; özellikle, azınlık ve yabancı okulların sözde sıkıntılarının gündeme getirilmesinin nedeni Avrupa Birliği'nin dayatmalarıdır. Aslında AKP'nin, hükümet ettiği dönemde bu tür dayatmalar karşısındaki pasif ve uyumlu(!) politikasına Türk kamuoyu zaten alışmış bulunmaktaydı. Ancak şu bilinmelidir ki, bu düzenleme, orta ve uzun vadede ülkemizi içinden çıkılamayacak bir uçuruma sürükleyecektir. Böylesine mühim ve hassas bir konu, iç politik çıkarlar için bir tercih ve araç olarak kullanılamaz.

Bu kanunla yeni bir takım hak ve imtiyazlara sahip olan malum okulların, kötü sicilleri henüz milletimizin hafızasından silinmiş değildir. Özellikle Birinci Dünya Savaşı sonrası ve Kurtuluş Mücadelemiz süresince, bizi sırtımızdan hançerleyen ihanet çetelerinin ve işgal güçlerine lojistik destek sağlayan tetikçi oluşumların barındığı, beslendiği ve yönlendirildiği odakların başında bu sözde okullar geliyordu. Nitekim büyük Atatürk, "Bunlar mektep değil, memleketimizde düşmanın işgali altındaki kalelerdir." Diyerek bu gerçeği tescillemiş bulunmaktadır. Nitekim, Karadeniz'de Pontus hayallerini canlandıran Trabzon Metropoliti, Yunan işgalcilerini alkışlarla karşılayan İzmir Metropoliti ve günümüzde ülke ülke gezerek aleyhimize lobi çalışması yapan ve sözde Ekümenik sıfatıyla caka satan Ortodoks Patriği hep Ruhban Okulu'nda yetişmiştir. Son yıllara kadar Eyüp Kaymakamlığı'nın denetiminde varlığını sürdüren Patrikhaneyi, artık Türkiye Cumhuriyeti Devleti dahi kontrol edemez hale gelmiştir. Patrikhane yönetimi Türkiye Cumhuriyeti'nin uymakla yükümlü olduğu yasalarını görmezden gelmekte, Devletin bilgisi dışında uluslararası ilişkilerde bulunmaktadır.

Tüm bunlar süre giderken, Hükümetimiz ise üç maymunu oynamaya devam etmektedir. Avrupa Birliği üyelik hedefini ve sürecini kendi politik varlığının teminatı olarak gören AKP Hükümeti, bu yolda bir tren kazası yaşamamak için her türlü dayatmaya "Eyvallah" demektedir.

İnanıyorum ki, meclisteki AKP varlığının büyük bir çoğunluğu da olumlu oy verdikleri Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun getirdiklerini en az bizim kadar biliyorlar.

Onlar da en az bizim kadar geçmişte yaşanan acı tecrübelerin farkındalar.

Bu yasaya oy vermek zorunda kalan sayın milletvekillerinin de vicdanları rahat değil.

Sayın vekillerin vicdanlarının sesini zorlayarak bastırdıklarına inanıyorum. Ama bunun peşinden de soruyorum: Milletin vicdanının sesini nasıl susturacaksınız?

Vicdanınızı bastırabilirsiniz. Ama şu gerçeği yaşayacaksınız:

Çocuklarınız sizden hesap soracak.

Torunlarınız sizden hesap soracak.

Gelecek nesilleriniz sizden hesap soracak.

Tarih sizden hesap soracak!

Ve her vatansever kendine soracak: VİCDAN MI? İKBAL Mİ?

Talip Geylan

Şuayip ÖZCAN
Genel Başkan

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI KANUNU KİM İÇİN ÇIKARILDI?

Hiç şüphe yok ki, bir ülkenin topyekün kalkınabilmesinin ön koşulu ve itici gücü eğitimdir. Bu bağlamda, Türkiye Cumhuriyeti'nin 21. yüzyılın lider ülkesi olabilmesi için; nesillerimizin, içeriği ve hedefleri bakımından milli, yöntemi ve araçları açısından bilimsel ve çağdaş bir eğitim sistemiyle yetiştirilmeleri tartışılmaz bir gerekliliktir.

Gelişen eğitim teknolojileri ve hızla değişen dünya koşulları doğrultusunda; eğitim sistemimizin ve kurumlarımızın revize edilmesi, zamanın ve toplumun ihtiyaçlarını karşılayabilecek niteliklerle donatılması ivedilikle yerine getirilmesi gereken görevlerin başında gelmektedir. Bunlar yapılmadığında ise hem eğitim sistemimiz ve hem de eğitim kurumlarımızın kendisi, toplumsal kalkınmanın önünde bir engel olabilmektedir.

Ancak bu noktada kesinlikle unutulmaması gereken önemli husus; toplumsal, bilimsel ve çağdaş ihtiyaçlar dikkate alınarak; gerçekci ve milli hedefler doğrultusunda değişiklikler yapılması gerekliliğidir.

Yasa koyucuların ve yöneticilerin, işte bu gerekliliklen hareket ederek planlama yapmaları ve uygulamaları hayata geçirmeleri doğru olandır.

Ancak inanıyoruz ki, TBMM'de kabul edilen "Özel Öğretim Kurumları Kanunu" bu prensipten uzak bir anlayışla hazırlanmıştır. Milli Eğitim Bakanı sayın Hüseyin Çelik, komisyon görüşmelerinde her ne kadar "Katılımcı anlayışla hazırlanmış bir tasarı söz konusudur" demiş olsa da, bunun gerçeği yansıtmadığını belirtmek isteriz. Bunun en başlıca göstergesi; Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolunda yetkili ve yaklaşık yüz elli bin eğitim çalışanı üyesi olan sendikamıza görüşünün dahi sorulmamış olmasıdır. Acaba sayın Çelik hangi "Kuruluşlarla" işbirliği yaparak iddia ettiği katılımcılığı sağlamıştır merak ediyoruz.

Anayasamızın da çok açık bir şekilde ifade ettiği gibi eğitim, Devletin ifa etmesi gereken bir kamu hizmetidir. Sosyal Devlet, vatandaşlarının eğitim hizmetlerinden faydalanabilmeleri için gerekli sistemi ve kurumları, bir fırsat eşitliği içerisinde ayrım yapmaksızın sunmakla yükümlüdür.

Ancak biliyoruz ki, ekonomik yetersizlikler ve yıllardır yapıla gelen yanlış uygulamaların neticesinde eğitim hayatımızda bir çok sıkıntı yaşanmaktadır. Bugün ülkemizde eğitim araçları, derslik ve öğretmen eksikliğinden dolayı yüz binlerce çocuğumuz heder olmaktadır. Sağlıklı eğitim ortamı oluşturulamayan kalabalık sınıflar, maddi sıkıntılarından ötürü ailelerinden yeterince ekonomik katkı alamayan milyonlarca öğrencimiz ve aldıkları ücretle geçimlerini bile sağlamakta zorlanan yüz binlerce eğitim çalışanı yaşanan sıkıntının mağdur sonuçlarıdır.

Tüm bu sorunlar dururken hükümetimiz yangından mal kaçırırcasına meclisi olağan üstü toplayarak söz konusu kanunu çıkarmıştır. Bir çok hayati mesele dururken hükümet neden bu konuya öncelik vermiştir merak ediyoruz. Hem de biz eğitimcilere göre eğitim hayatımız açısından bir çok eksikliği içeren bir şekilde… Bunlardan bir kaçına değinelim.

Sözleşmeli öğretmenlik uygulamasında gündeme getirdiğimiz endişelerimizi bu yasada da görüyoruz. “Eğitimde özelleştirmenin” kapılarının bu uygulamada da aralandığı endişesini taşıyoruz. Ülkemizde eğitime, ihtiyacın çok altında bütçe ayrılırken, okullarımıza yeterince ödenek verilmezken, bir çok bölgemizde derslik yetersizliğinden dolayı birleştirilmiş sınıflarda eğitim verilmeye çalışılırken, maddi sıkıntılardan dolayı kurumlarımızda personel eksikliği yaşanırken özel okulların teşvik ediliyor olması manidardır. Özel okulların ekonomik gelirleri ve destekleri devlet okullarından kat kat fazla bulunmaktadır. Bu nedenle söz konusu bu okulların eğitim araçgereçleri, eğitim ortamları ve imkanları devlet okullarına oranla oldukça üst düzeydedir. Hal böyleyken bu tasarıyla özel okulların elektrik, doğalgaz ve su vs. tarifeleri devlet okulları seviyesine çekilmektedir. Daha önce de bilindiği üzere özel okul sahiplerine vergi indirimleri sağlanmış idi. Bu noktada özel okul sahiplerine gösterilen bu ihtimamın nedeni merak edilmektedir.

Eğitimdeki sıkıntılar gündeme getirildiğinde, yetkililer tarafından ülkenin imkanlarının sınırlı olduğu gerekçesi öne sürülmektedir. O halde ülkemizin kıt kaynakları neden amaca hizmet etmeyecek şekilde kullanılmaktadır? Özel okula giden öğrenci sayısını artırmak amacıyla bir teşvik olarak yapıldığı iddia edilen bu düzenlemeyle harcanacak trilyonların, devlet okullarındaki bir kısım eksiklikleri giderebileceği görülmemekte midir? Bu sayede bir avuç üst gelir grubu yerine milyonlarca muhtaç ailenin ihtiyaçlarına cevap verilebileceği fark edilmemekte midir?

Bilindiği üzere ülkemizde öğretim birliği esastır ve Milli Eğitim Bakanlığı bunu gerçekleştirmek ve denetlemekle yükümlüdür. Okullarımızdaki müfredat ve programlar MEB'nın ilgili kuruluşları tarafından hazırlanır ve okullarımız ve öğretmenlerimiz bunu uygulamakla sorumludurlar. Ancak bu kanun ile garip bir uygulama hayata geçirilecektir. Kanunuda “…özel öğretim kurumlarında Bakanlıkça onaylanan öğretim programı ve haftalık ders çizelgesi uygulanmakla beraber, günümüzün değişen ve gelişen şartları dikkate alınarak özel öğretim kurumlarınca, Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve ilkelerine uygun olarak hazırlanan öğretim programları ve haftalık ders çizelgelerinin bakanlıktan onay almak şartıyla kurumlarda uygulanabileceği belirtilmiştir.” Denmekte dir. Burada iki önemli nokta vardır: Ya MEB özel okullara “Öğre-

tim birliğine" aykırı olarak ayrıcalık tanımaktadır, ya da MEB kendi deyimleriyle "…günümüzün değişen ve gelişen şartlarını" dikkate alarak değişiklik yapmadan programlarını uygulamakta ve çocuklarımızı heder etmektedir. Eğer programlar gelişen şartlara göre istendiğinde değiştirilebilecekse, bu hak neden devlet okullarına tanınmamaktadır?

Öte yandan önemli bir hususta şudur: Bilindiği üzere eğitim şuralarında alınan bir çok karar ve MEB idarecilerinin defalarca dile getirdiği gibi ülkemizin eğitim hedeflerinin başında mesleki ve teknik eğitimin %65'ler oranına çekilmesi, okul öncesi okullaşma oranının AB standartlarına yaklaştırılması gelmektedir. Dolayısıyla ülkemizdeki tüm eğitim kurumlarının da bu hedefler doğrultusunda uygulamalar yapması bir zorunluluktur. Acaba MEB, şimdiye kadar bu konuda özel okulların yaptıkları çalışmaları tespit etmiş midir? Ancak görüyoruz ki, tasarıda bu doğrultuda bir hüküm bulunmamaktadır. Demek ki, Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim hedeflerine ulaşılması yolunda yeterli hassasiyeti bulunmamaktadır.

Kanundaki çok önemli diğer bir konu da "Yabancılar Tarafından Açılan Okullar ve Azınlık Okulları" hususlarındaki düzenlemelerdir. Özellikle söz konusu bu okulların idare kadrosunda yapılan değişiklikler büyük endişe vericidir. Bilindiği üzere mevcut uygulamada Müdür Başyardımcısının Türk olma zorunluluğu vardır. Ancak kanunda "Türkçe'den başka dille öğretim yapan ve yabancılar tarafından açılmış bulunan özel okulların kurucuları ile müdürlerinin; Türkiye Cumhuriyeti uyruklu, Türkçe veya Türkçe kültür dersleri öğretmenliği yapma niteliğini taşıyan ve öğretim dilini bilenlerden birini, Türk müdür başyardımcısı olarak çalışma izni düzenlenmek üzere valiliğe önerecekleri, Türkçe veya Türkçe kültür dersleri öğretmeni bulunmaması halinde, okulun öğretim dilinde özel alan eğitimi görmüş, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu öğretmenlere de bu görevin verilebileceği belirtilmiştir" denilmektedir.

Bu noktada, Milli Mücadele döneminde büyük Atatürk'ün ülkemizdeki yabancı okullarla ilgili sözünü hatırlatmak isteriz. Başöğretmen diyor ki, "Bunlar mektep değil, memleketimizde düşmanın işgali altındaki kalelerdir." Yine siyasi geçmişimizin önemli politikacılarından Kasım Gülek'in, kendisinin de okuduğu Robert Koleji hakkındaki; "Robert Koleji, misyoner mektebi idi. Her gün İncil okuturlardı." değerlendirmesi de ibretliktir. Öte yandan, Karadeniz Bölgesi'nde Pontus devleti kurmak için haince faaliyet yürüten Trabzon Metropolitinin, İzmir'de işgalci Yunan ordusunu çiçekler ve alkışlarla karşılayan İzmir Metropolitinin Heybeliada Ruhban Okulunda yetiştirildiği de göz ardı edilmemelidir. Böylesine bir durumda bu okullardaki Türk idarecinin ortadan kaldırılması iyi düşünülmelidir. Sayın Hüseyin Çelik tasarıyı savunurken "…denetim mekanizmasının sıkı bir şekilde işleyeceğini." söylüyor. Sayın Bakana sormak istiyoruz: Bu okulların bütün sınıflarına, koridorlarına, depolarına, idare odalarına canlı yayın kamera sistemi yerleştirerek mi sıkı denetimi sağlayacaksınız? Yoksa, henüz kamu oyunun bilmediği yeni bir denetim mekanizması mı icat ettiniz de ona güveniyorsunuz?

Bu yanlış uygulama, yalnız öğretim birliğimizi değil; geçmişimizde acı örneklerini defalarca yaşadığımız şekilde, milli birliğimizi de tehlikeye sokacak faaliyetlere zemin hazırlayacaktır.

Yasanın çok önemli bir diğer yönü de arazi ve mülk edinme meselesidir. Tasarının 5. maddesi, yabancılar tarafından açılan okulların; arazi edinmelerini, arazilerini genişletebilmelerini, bina ve taşınmaz mal sahibi olmalarını ve bunları vakıflara devredebilmelerini düzenliyor.

Bilindiği üzere yabancıların ülkemizde toprak ve mülk edinmeleri için yapılan düzenlemeler son zamanlarda kamuoyunda çok tartışılmakta ve vatandaşlarımız tarafından da tedirginlik ve tepkiyle karşılanmaktadır. Toprak satışına sınırlamalar getirildiği iddia edilse de bir takım yerli paravan şirket ve şahıslar eliyle yabancı unsurların bu sınırları çok rahat bir şekilde aştıkları şeklinde kamuoyunda yerleşik ve haksız olmayan bir kanaat hakimdir. İşte bu anlamda, özel okulların da bu amaçla kullanılabileceği gözden kaçırılmamalıdır. Önümüzdeki süreç gösterecektir ki; uzun yıllardır var olan Heybeliada Ruhban Okulu dahi hali hazırda yeterli öğrenci sayısını yakalayamamışken, bu düzenlemeden sonra ülkemizin değişik bölgelerinde mantar gibi yabancı özel okullar türeyecektir. Bu girişimlerin eğitim kaygısıyla yapılmayacağı da aşikardır.

Batı Trakya Türklerinin Eğitim Sorunları

Prof. Dr. Mehmet Cihat ÖZÖNDER
Hacettepe Üniversitesi
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi
KÖKSAV Başkanı

Balkan Yarımadası, bir coğrafya parçası olarak adını dahi Türkçe'den almış, Türk kültürüne tarih boyunca beşik olmuş, Türk, Slav ve Germen kültürlerinin dönem dönem hakimiyet mücadelelerine sahne olmuş, dünyanın hem en güzel, hem de en hassas bölgesidir.

Balkan tarihi bilinen Türk tarihi kadar eskidir ve Hun'lardan itibaren çeşitli, Kıpçak Türk boylarının yanı sıra Oğuz Türk boylarının da değişik zaman dilimlerinde bölgeye yerleşmeleri ve kültür katmanları oluşturmaları ile belirlenmiş bir tarihtir. Hun, Bulgar (=Belgur=Beşogur), Peçenek, Uz, Kuman-Kıpçak, Oğuz-Türkmen boyları hemen sayılacak isimlerdir.

Bunun yanı sıra Balkanlarda otokton halkların bulunmadığı da bilimsel araştırmalar sonucu ortaya çıkmıştır. Yunanlıların ataları sayılan birbirinden tamamen farklı Dor, Aka, İyon, Frig, Trak, Miken gibi kavimlerin de değişik zaman dilimlerinde Mora Yarımadasına geldikleri, buradan Girit ve diğer Ege adalarına yerleştikleri bugün bilinmektedir. Diğer bir Balkan halkı olan Arnavutların (Alban) kavimler göçü sırasında Kafkasya'dan bölgeye göç ederek yerleştikleri tezi genelde kabul edilmektedir. Slavlar ve Slavların türevi sayılan Sırp, Hırvat, Sloven, Karadağlı gibi halklar da bölgeye kuzeyden, Moskova ve civarındaki ormanlık, bataklık bölgelerden göç ederek gelmiş ve yerleşmişlerdir. Romenler, Roma İmparatorluğu kalıntısı Latin kültür grubuna dahil bir halktır. Bugünkü Bulgarlar ve Makedonlar ise Büyük Türk Bulgar Kağanlığının halklarının güneye, bugünkü Bulgaristan ve Makedonya'ya göç etmiş ve Slav kültürü ile karışarak ve kırılarak oluşmuş yeni birer halktırlar.

Günümüzde Balkan Yarımadası takriben 450 bin kilometre karelik bir alan kaplamakta ve üzerinde 68 milyon kişi yaşamaktadır. Bu nüfusun yaklaşık 10 milyonu Türk ve/veya Müslümandır. Bu çerçevede Balkanların Türkiye için önemini birkaç madde ile şu şekilde özetlemek mümkündür:

Balkanlar jeostratejik açıdan Türkiye'nin Orta ve Batı Avrupa ile coğrafi bağını oluşturmaktadır.

Balkan Gelişmeleri, Türkiye'nin Avrupa ile olan kara ulaşımının bölgeden geçmesi sebebiyle sosyal yönün yanı sıra ekonomik bakımdan da son derece önemlidir.

Balkanlarda yaşayan 10 milyonu aşkın Türk veya Müslüman nüfus açısından Türkiye "ana vatan" dır. Tarihi ve sosyolojik bağlarla Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan Balkan göçmenleri aracılığı ile bölge olayları Türkiye'nin hem iç hem de dış ilişkilerini her boyutta ilgilendirmektedir. Bu ilişki örgüsü Türkiye'nin siyasi yapısını da etkilemekte, bütün siyasi partiler en azından göçmen oylarını kendilerine çekebilmek için politika oluşturmak zorunda kalmaktadır. Balkan göçmeni Türk baskı grupları Türk politikasında, zannedilenden daha da güçlü ve etkilidir.

Türkiye'nin Balkanlarda etkili olması, ülke bütünlüğü ve güvenli açısından da son derece önemlidir. Bölgede oluşturulmaya çalışılan ittifakların hemen hemen tamamı Türkiye'nin milli menfaatlerinin aleyhinde, küresel dengelerin yeniden tesisi yönündedir. Bu çerçeveden olmak üzere en önemli tehdit, Alman emperyalizminin Balkanlarda adım adım ilerlemesi olarak belirtilebilir. Alman nüfuz alnını genişletme çalışmaları, Balkanların sosyo-kültürel yapısı hakkında yeterli bilgi donanımına sahip olmayan ABD'nin menfaatlerine karşı da bir tehdidi oluşturmaktadır. Alman "Ostpolitik" uygulamalarının görünen somut kısmı, çaresiz kalan Slav-Rus kültürünü mecbur bırakarak Alman menfaatleri doğrultusunda hareket

etmeye zorlamasında görülebilir. Bu politikaların Türkiye'deki uzantılarının iç politikada da etkili olduklarını söylemek pek mübalağalı olmayacaktır. Bu politikaların yansımaları dışarıda Yunan-Sırp (Ortodoks) ittifakı şeklinde tezahür ederken, içeride de Türk-Yunan dostluğunun bazı iş çevreleri ve dernekleri aracılığı ile iç kamuoyunu etkileme, Patmos adasını, Sümela manastırını ziyaret etme gibi olaylarla kamuoyunu şartlandırma ve elde edilmiş kitle iletişim tekelleri aracılığı ile yönlendirme şekillerinde somutlaşmaktadır.

Balkanların bu genel görünümünün içinde varlığını, kültürünü, kimliğini sürdürmeye çalışan Batı Trakya Türklüğü de Türkiye Cumhuriyeti Devletinin temel kuruluşunu gerçekleştiren Lozan Antlaşması ile Yunanistan'a emanet edilmiş 150.000 nüfuslu bir Türk azınlığıdır. Batı Trakya Türk azınlığının hakları öncelikle 1913 Atina antlaşmasının yanı sıra 1920 Lozan ve "Yunan Servi" antlaşmaları ile de garanti altına alınmış, Türkiye ve Yunanistan'ın mütekabiliyet esaslarında varmış oldukları mutabakata göre Batı Trakya'daki Türk azınlığının eğitimi konusu Yunan makamlarının izni, Türkiye'nin katkısı ile gerçekleşeceği öngörülmüş idi.

Bununla birlikte diğer alanlardaki temel insan haklarını ihlal eden Yunanistan'ın, Türklerin eğitimi konusunda da dönem dönem artan ölçülerde baskılar uyguladığı bilinmektedir. Bu konu 16-17 Eylül 2006 tarihleri arasında İstanbul'da toplanan 5. Uluslar arası Batı Trakya Türkleri Kurultayı çatısı altında bir araya gelen Batı Trakya'da, Türkiye'de, Avrupa'da, Amerika'da ve Avustralya'da yaşayan Batı Trakya Müslüman Türk azınlığı mensupları tarafından da ele alınmış, Eğitim Komisyonu Çalışmaları Kurultay Sonuç Bildirisinde aşağıdaki paragraflar halinde yer almıştır.

* Eğitimle ilgili olarak veli ve öğretmenlerin Türk kültürü ve değerler çerçevesinde eğitime tabi tutulmasını, toplumun kendilerine ait okullarına encümen kurulları vasıtası ile öğretmen atama hakkına sahip olmasını, özellikle balkan kolunda açılmış olan gimnasiumların kapatılmasını, eğitimcilerin Türkiye başta olmak üzere yurt dışında yüksek lisans ve doktora eğitimine tabi tutulmasını, başta İskeçe'de mimari yaşam ömrünü tamamlamış olan İskeçe Muzaffer Salihoğlu ortaokul ve lisesinin binasının bir an önce yenilenmesi için gerekli iznin derhal verilmesini ve öğrenci kapasitesinin arttırılacak şekilde büyütülmesine, düzenli olarak her yıl Türkiye'den eğitim araç ve gereçlerinin gönderilmesini

* Vakıflar ile ilgili olarak yürürlükteki Yunan yasalarının iptalini, Müslüman Türk Vakıflarının yöneticilerinin seçimlerinin doğrudan Batı Trakya Türkleri tarafından yapılmasını, vakıf mülkleri ve ibadethanelerimiz dikkate alınmadan yapılan şehir planlarının iptalini, toplumun kendi din görevlilerini yetiştirecek okulların açılmasını, diyanet işleri başkanlığında Balkanlarla ilgili çalışma yapacak bir birimin kurulmasını, ata yadigarı kayıt altına alınmasını, Müslüman Türk yöneticilerin vakıflara seçilme hakkı verilmediği takdirde İstanbul başpiskoposluğunun seçilme statüsünün gözden geçirilmesini,

* Batı Trakya'da isminde Türk sözcüğü bulunan derneklerimizin kurulmasına Yunan yargısı tarafından getirilen engellerin başta AİHM olmak üzere tüm uluslar arası kurumların dikkatine getirilmesini, özellikle gençleri her türlü kötü alışkanlık ve bağımlılıktan korunmalarını sağlamak amacı ile kültürel ve sportif faaliyetlerin desteklenmesini bu çerçevede etkinlikler ve festivaller düzenlenmesini, Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsilliler Derneği ta-

rafından açılmış olan Eğitim Merkezleri ile çocuk kulüplerinin sayısının çoğaltılmasını Türk Kültür Merkezlerinin oluşturulmasını, Türk derneklerinin bölgesel ve uluslar arası kurumlar nezdindeki üyeliklerinin teşvik edilmesini, Balkanlardaki diğer Türk Sivil Toplum Örgütleri ile işbirliği yapılmasını, Türk belediye başkanlarını bulunduğu belediyeler ile Balkanlar ve Türkiye'deki belediyeler arasında kardeş belediye ağlarının geliştirilmesini, Oybirliği ile karar altına alınmıştır.

Batı Trakya Türk azınlığının eğitim sorunlarına ana hatları itibariyle temas eden Kurultay Sonuç Bildirisi'nin yanı sıra 9 yıldan beri düzenli olarak Gümülcine'de yayınlanan "Öğretmenin Sesi" dergisinin Temmuz 2006, 97. sayısında, Dergi tarafından düzenlenmiş olan "Hayalimizdeki Okul ve Eğitim" konulu kompozisyon yarışmasında dereceye giren ortaokul ikinci sınıf öğrencisi Ayşenur Hafız Mehmet'in şu ifadeleri dikkat çekicidir.

"Okulumuzda ne yazık ki çok kalabalık sınıflarda öğrenim görüyoruz. En fazla yirmiyi geçmemesi gereken öğrenci sayısı bazı sınıflarda kırklara tırmanabiliyor. Bu da öğretmenlerin verim gücünü etkilerken öğrencinin de anlama kabiliyetini düşürüyor.

Okulumda eksikliğini hissettiğim bir diğer olayda ikinci yabancı dildir. Çağımız birkaç yabancı dili anadili gibi konuşan insanlarla doluyken bizim hala bir tek yabancı dil görmemiz büyük şanssızlık. Üstelik resim ve el sanatları gibi derslerden de yoksunuz.

Eğitim seviyesinin düşüklüğünün azınlık okullarının en büyük sorunu olduğunu düşünüyorum. Bilgisayarlarımız çoğalmadı hatta bir araştırma laboratuarı kurulmalıdır."

Aynı yarışmada dereceye giren İskeçe Muzaffer Salihoğlu Azınlık Lisesi üçüncü sınıf öğrencisi Emine Çolak ise temel sorunları şöyle ifade ediyor:

"Önce size Batı Trakya'da azınlık ortaokul ve lisesinde verilen eğitimden bahsetmek istiyorum. Burada verilen eğitim seviyesi çok düşüktür. Bazı hocalarımızın ders konularını ev ödevi olarak vermeleri çocukları ezberci eğitime teşvik etmektedir. Ayrıca eğitime verilmesi gereken önemi burada verilmediğini açıkça görebiliriz. Okulumuzda eğitim için gerekli olan araç ve gereçlerin mevcut olmaması eğitim durumumuzun ne kadar kötü olduğunu gösterir. Gerektiğinden az öğretmenin olması da eğitimin verimsiz olmasını sağlıyor."

"Okul denilince akla ilk gelen fiziki yapısı ve programıdır. Bazı okullar iş yeri gibi ciddi, bazıları eğlenceli, bazıları ise verim odaklıdır. Benim okulum ise yazdıklarımdan hiçbirine sahip değildir. Dış görünüşü içler acısıyla içi de insana kan ağlatıyor. Temizlik kurallarına hiç uyulmadığı gibi okulumuzda gerekli hijyen sağlanamamaktadır. Bu durumda o okulun ne kadar sağlıksız ve eğitim koşullarına uyulmadığını anlamışsınızdır."

Bu ifadeler, Batı Trakya Türk azınlığının geleceği olan öğrencilerin eğitim konusundaki sorunlarının sadece bir kısmını teşkil ettiğini tekrarlamakta fayda vardır.

Avrupa Birliği üyesi komşu bir devletin bugünün şartlarında olumlu gelişmeler beklenirken eğitim alanında uyguladığı baskıların, neredeyse sınırların kalkmasının konuşulduğu bir dönemde Türk eğitim camiasının bilgisine sunmanın önemini tekrar vurgularken Batı Trakya Türk öğretmen ve öğrencilerinin Türkiye'den maddi ve manevi destek beklediklerini hatırlatmak borcumuzdur.

RÖPORTAJ

Prof. Dr. Semih YALÇIN:

"Lozan Antlaşmasındaki esaslara sadık kalınmadığını, bizzat kanunlarla bunun değiştirilmeye çalışıldığını görüyoruz."

Gazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim üyesi Prof. Dr. Semih Yalçın ile "Türkiye'deki azınlıklar ve eğitim durumları" üzerine bir söyleşi yaptık. Sorularımızı bilimsel ve sade bir dille cevaplayan sayın Yalçın'a teşekkür ediyor, ifadelerinin okuyucularımızın bilgi dağarcığına önemli katkıda bulunacağına inanıyoruz.

Sayın Yalçın, ülkemizde, azınlıkların eğitimi konusunda bir zaafiyet olduğunu düşünüyor musunuz?

Lozan'dan bu tarafa bu zaafiyet var. Çünkü Lozan Antlaşmasının uygulanması meselesi, T.C. Devleti'nin çok sadık olmasına rağmen, karşılıklılık esasına göre yapılmamıştır. Bu eksikliktir. Daha sonraki hükümetlerin idarelerine ve milli eğitime bakış açılarına yansıdığı için birtakım zaafiyetler meydana gelmiştir. Özellikle bugün gelinen noktada, Lozan'ın delinmesi hususunda sıkıntılar yaşamaktayız özellikle günümüzde. Mesela örnek vermem gerekirse vakıflar meselesinde azınlıkların statülerinde ve onların eğitim yapılarındaki Lozan Antlaşmasındaki esaslara sadık kalınmadığını bizzat kanunlarla bunun değiştirilmeye çalışıldığını görüyoruz. Bu da Lozan'ın delinmesi ve daha sonraki dönemlerde bunun devam edeceği anlamına gelir diye düşünüyorum.

Heybeliada Ruhban Okulu üzerinde yapılan tartışmalarla bir siyasi projenin alt yapısı oluşturulduğu noktasında kanaatler bulunmaktadır. Bu yaklaşımlara katılıyor musunuz?

Şu anda tartışmalar siyasi malzeme halinde devam ediyor. Benim bakış açım bir tarihçi olarak mütareke döneminde ve mütarekenin hemen sonrasında bu devleti kuran Atatürk ve arkadaşlarının bakış açısıdır. Bildiğiniz gibi mütareke devrinde bu tip okullar maalesef Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ya da Türklerin yeni oluşumuna karşı gizli cemiyetler olarak faaliyet göstermişlerdir. O dönemde malum cemiyetlerin yanı sıra yabancı okullardaki izcilik teşkilatları dahi gizli cemiyet gibi çalıştılar.

Mütareke devrinde bütün bu teşkilatlar istisnasız Anadolu'da sıkışmış bir Türk toplumunun aleyhinde faaliyet gösterdiler. Doğrusu bu topraklarda ve coğrafyada bin yıldır yaşayan ve yaşarken hiçbir etnik gruba asimilasyona tabi bırakmayan Türkler hapsedilmiş, Anadolu'ya hatta Orta Anadolu'da dahi yaşamasına imkan verilmemek istenmiştir. Bunların sadece siyasi amaçla yapılan metodlar değildir. Siyasi yönünün yanı sıra özellikle kültürel alanda birtakım faaliyetler gerçekleştirmiştir. İşte kültürel alanda söyleyeceğimiz metodlara yabancı okullar girer. Bunun askeri yönü ise bildiğiniz gibi yapılan mütareke devrindeki savaşlardır. O halde şöyle bir sonuç çıkıyor: Osmanlı'yı yok ederken ya da yeni yaşama imkanı vermemeye çalışılırken, batının emperyalist güçlerinin yaptığı askeri, siyasi, kültürel ve ekonomik birtakım baskı metodları vardır. İşte bunun kültürel ayağını yabancı okullar, o dönemlerdeki misyonerler, masum izcilik okulları, kampları, göçmenlik komisyonu gibi teşkilatlar gerçekleştirdi. Bu tarihi bir vakıadır. Tarihe not düşülmüştür. Görmezlikten gelinemez. Üstelik bu gerçek dururken, bugün değerlendirdiğimizde bunlara paranoya mantığıyla bakanlar da yanlış bir bakış açısıyla hareket ediyorlar. Tarihe bakmak suretiyle bugünü anlayabilmeniz kolay olacaktır. Geçmişe bakmak suretiyle bu halkın geleceğini aydınlatmak durumundayız. Üstelik buna bir akademisyenin kuşkucu mantığını da eklerseniz bu tür yaklaşımlarımı sert bulmamak gerekir

diye düşünüyorum.

Heybeliada Ruhban Okulu'nun faaliyetlerini de bu yönde değerlendiriyorum. Atatürk'ün o dönemde söylediği bakış açısına sahibim. Bunlar sınır dışı edilmeli ya da yurtdışına çıkarılmalıdır mantığı doğru idi ve o dönemde yapılması gereken yapılmıştır. Bugün gelinen noktada ise Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılması ya da diğer yabancı okullarda statülerine ya da çalışma şekillerine çok fazla serbestlik tanınması ileride devlete zarar vereceği düşüncesindeyim.

Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik, "Sende yüz papaz yetişse ne olur" demişti. Sizce Heybeliada Ruhban Okulu sadece bir ilahiyat okulu mudur?

Bin tane imam yetiştirdikten sonra yüz tane papaz yetiştirebiliyorsa bir problem olmaz. Ama Türkiye'deki din eğitiminin durumunu da hep birlikte görüyoruz. Gerçekten Müslümanlar istediği alanda din eğitimi verilmeksizin yüz tane papaz yetiştirirseniz, Türk halkı ileride dinlerarası diyalog marifetiyle de Hıristiyanlaştırılacaktır şeklinde kati bir düşünceye sahibim. Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılması ve orada eğitim yapılmasının çok masumane istekler olmadığı kanaatindeyim. Bu sebeple siyasi iktidarın dikkatli olması gerekir diye düşünüyorum.

Son yıllarda, Ruhban Okulu ile ilgili olarak batılı birçok ülke ve AB'nin üst düzeyde telkinleriyle karşılaşmaktayız. Bu konu daha çok azınlık haklarıyla da ilişkilendirilmektedir. Bu yaklaşımları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Malesef son 5 yıllık süreçte benim gördüğüm ve tespit edebildiğim kadarıyla Türkiye'de belli müesseseleri zaafa uğratmak isteyen çevrelerin bunları açıkça söyleyemediği noktalarda bu istekleri batı tarafından Türkiye'ye ve mevcut siyasi iktidara lanse edildiğini görüyoruz ki bu metod yanlıştır. Bildiğiniz gibi Cumhuriyet tarihi boyunca ve hatta Tanzimat dönemi boyunca Türkler zaten bir Batı baskısına maruzdurlar. Ancak biz bunu 1923 yılı itibariyle sona erdirdiğimiz kanaatindeyim. Ancak bugün gelinen noktada çok fazla bir değişikliğin olmadığını görmekteyiz ki, bu da fevkalade yanlıştır. AB'nin istekleri ile alakalı bütün hadiseler, tek tek ele alınmalı, tek tek incelenmeli ve Türk yurdunun üniter ve milli kimliğine zarar vermeyecek şekilde süzgeçten geçirilmelidir. Aksi taktirde T.C. Devletinin Ata-

Asma gaz lâmbası, tahta sıralar... 1920 yılının 23 Nisan günü açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi, belki dünyanın en mütevazi, ancak en heyecan dolu parlamentosu idi. İşte Mustafa Kemal, Büyük Millet Meclisinin ilk yıldönümünde, kürsüde.

Muharrem İNCE:

"Türkiye belki de eğitimle ilgili en ciddi sorunlarını bu dönemde yaşamaktadır."

CHP Yalova Milletvekili ve TBMM Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Komisyonu üyesi Muharrem İNCE ile Özel Öğretim Kurumları Kanunu üzerine bir söyleşi gerçekleştirdik. Eğitim çalışanlarının ve eğitimin sorunlarını TBMM'de içtenlikle gündeme getirmeye çalışan sayın Muharrem İnce'ye teşekkür ediyoruz.

Sayın İnce, 26 Eylül 2006 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen 5545 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun içeriğine yönelik gerek meclisimizde ve gerekse kamuoyunda büyük tartışmalar yaşanmıştır. Ancak tüm tepkilere rağmen iktidar tasarıyı kanunlaştırmış bulunmaktadır. Bildiğiniz gibi eğitim sistemimizin çözüm bekleyen bir çok hayati sorunu bulunmaktadır. Bunlar, halen eğitim gören çocuklarımızı ve geleceğimizi önemli düzeyde etkilemektedir. Böyle bir durumda Hükümetin tüm bu problemleri hasıraltı ederek özel ve azınlık okullarına öncelik vermesini nasıl değerlendiriyorsunuz? Ayrıca, AKP 'nin adeta kaçırılacak bir tren varmışcasına meclisimizi olağanüstü toplayarak telaşla bu kanunu gündeme getirmesini nasıl yorumluyorsunuz?

Öncelikle 4 yıllık milletvekilliğim sürecinde benimle her türlü bilgiyi paylaştığı için, bana bilgiye ulaşmamda yardımcı oldukları için Türk Eğitim-Sen'in genel merkez yöneticilerine, başta Sayın Genel Başkan Şuayip Özcan olmak üzere teşekkür ediyorum. Beni hiç yalnız bırakmadılar. Bilgiye ulaşmamda katkı sağladılar.

Türkiye'nin, belki de eğitimle ilgili en ciddi sorunlarının bu dönemde yaşandığını görüyoruz. Bu ülkede ulusumuzun eğitim ortalaması ilkokul 5'i bile geçmiş değil, 4,6 yıl. Yani bu ülkedeki insanların tahsil sürelerini toplasak, 70 milyona bölsek 4,6 yıl oluyor. Bu ülkede yine 7 milyon okuma-yazma bilmeyen insan varsa ve bunların 5 milyonu kadın ise çok ciddi problemlerimiz var demektir. Bu problemler öteden beri vardı. Ancak ne yazık ki, bu hükümet döneminde özellikle Sayın Hüseyin ÇELİK döneminde böylesine devasa problemlerimiz varken, başka problemlerde ekledik.

Bu sefer Türkiye'de ilk kez belki de Türk olduğunu açıkça söylemeyen ve Türk olduğu ile gurur duymayan bir Milli Eğitim Bakanı var. Hiçbir yerde ağzından "Ben Türküm" dediğini duymadım. İnsanın Türk olduğunu söylemesi utanılacak bir durum değildir. Tam tersine bizim için gurur vericidir. Ve bir de AB'ye karşı bugünkü hükümetin bir kompleksi olduğu için bunların geçmişinde batı değerlerine sürekli bir sövgü içerisinde oldukları için, bugünde AB projelerini savunur konumda olduklarından kendi iç dünyalarında çelişki yaşıyorlar.

Sayın İnce, bilindiği üzere daha önceki mevzuata göre ülkemizdeki azınlık ve yabancı okulların müdür başyardımcılarının Türk ol-

ma zorunluluğu vardı. Ancak bu kanunla bu hüküm kaldırılmış ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak yeterli görülmüştür. Bu değişikliği onaylıyor musunuz? Ya da daha önceki yıllarda bu hükümü gerektiren zorunluluklar değişmiş midir ki yeniden düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur?

İktidar bir kompleks içerisinde. Komplekslerinden ne yapacaklarını şaşırıyorlar. Örneğin, ülkedeki azınlık okullarında müdür başyardımcısı Türk asıllı olmak şartı vardı. Şimdi bunlar bunu kaldırıyorlar, diyorlar ki, Türk olması şart değil, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması yeterlidir. Bizim o zaman şuna bakmamız lazım. Türkiye'de azınlık okulları var, yabancı okullar var ama bir de Batı Trakya'da yaşayan 130 bin, 140 bin müslüman ve Türk kardeşimiz, soydaşımız var. Bu insanların Lozan antlaşması sonucu birtakım hakları var. Vakıflarla ilgili, İskeçe'deki Muzaffer Salihoğlu Lisesi, Gümülcinedeki Celal Bayar Lisesi tütün depolarından bozma okullardır. Bu insanların kitapları çok eski. Bu insanlar eğitimle ilgili çok ciddi problemler yaşıyorlar. Yunan eğitim sisteminde müdür yardımcısı müdürden daha etkindir. Oradaki müdür yardımcısı ise bir Yunan. Bunlar mütekabiliyetle düzenlenir. Yani soruyoruz Sayın Bakan'a Batı Trakya'daki soydaşlarımızın haklarında bir iyileştirme oldu da, bu konuda da birtakım adımlar atıldı da, siz düzenlemeleri buna karşılık mı yapıyorsunuz? Hayır. Peki neden yapıyorsunuz? Uluslararası ilişkilerde karşılıklılık esastır. Neden yapıyorsunuz? Ne olacak yapıyorsak. Türk olma şartını, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak değiştiriyorlar, Yunan hükümetinde ise oradaki soydaşlarımıza karşı en ufak bir iyileştirme bulunmuyor.

Kanunun 5. maddesinde azınlık ve yabancı okullar, taşınmaz mallarını beş misline kadar artırma ve yeni arazi edinebilmeleri ile gerektiğinde mülklerini vakıflara devredilmeleri hakkına sahip kılınmaktadır. Kamuoyunda, bu durumun ülkemizde yabancıların mülk edinmeleri için yeni bir zemin olarak kullanılacağı endişesi hakimdir. Bu kaygılara katılıyor musunuz?

Yabancı okullarla ilgili şöyle bir düzenleme vardı geçmişte: Bir yabancı okul, kurulabilir, bunu devretmek istediğinde sadece MEB'e devredebilirsin. Önümüze getirilen düzenleme ile artık vakıflara da devredebilecekler. Yani Atina'daki saygın bir işadamı gelecek, Türkiye'de bilgisayarıyla, laboratuarlarıyla, spor

salonuyla okul kuracak. Ondan sonra ben bunu bir vakıfa devretmek istiyorum diyecek ve okulu Rum vakfına devredecek. Bizim ise bu konuda elimiz, kolumuz bağlı olacak.

Şimdi hükümete şunu sormak lazım, Sayın Bakan bugün Sabancı Holding gitse, Atina'da bir okul açmak istese, Koç Holding gitse Gümülcine'de bir okul açmak istese, bunu açabilir mi?

O yörede büyümüş bir insan olarak söyleyeyim, maddi durumu da düzgün bir insan olarak söyleyeyim. Cavit Çağlar gitse, Gümülcine'de, İskeçe'de okul açmak istiyorum, tam teşekküllü, modern bir bina, spor salonuyla, kütüphaneleriyle, muhteşem bir okul açmak istiyorum dese, Yunan hükümeti buna izin verir mi? İzin vermeyeceğini hepimiz biliyoruz.

Kanunun 5. maddesinde azınlık ya da yabancı okulların, taşınmaz mallarını 5 misline kadar artırabilme durumları var. Yani bir yanda Batı Trakya'da tütün depolarından bozma okullarda eğitim gören Türk çocukları, diğer yanda hükümetin İstanbul'da yaptığı uygulamalar. Halkımızın bunları çok iyi göreceğine inanıyorum.

Sayın milletvekilim bir de şahsınızın çok yakından takip ettiğini bildiğimiz Batı Trakya meselesi var. Bilindiği üzere oradaki soydaşlarımızın eğitim hayatı açısından yaşadıkları büyük sıkıntılar vardır. Öğretim programları, ders kitapları, eğitim dili gibi konuları bir yana bırakın; Batı Trakya Türkleri okullarının tabelalarında bile milliyetlerini belirtememektedir. Dolayısıyla böyle bir durumda sayın Başbakanın yüksek tonlarda haykırdığı ama icraatlarına yansıtmadığı "Mütekabiliyet esası" nın aranması gerekmekte midir? Ancak meclis görüşmelerinde gördük ki, iktidar partisi temsilcileri bu konuya dair ciddi bir tavır ortaya koymamışlardır. Bu konudaki görüşlerinizi alabilir miyiz?

Bu hükümet ne yazık ki ulusal onurumuzu ayaklar altına alan ve karşılıklılık esasından uzak bir yaklaşım izliyor. Üstelik bu hükümetin Türk kimliğiyle sorunları olduğunu düşünüyorum.

Bunlar tabiki AB'nin dayatmaları içerisinde. Örneğin vakıflarla ilgili dayatmalar, azınlık okulları ile ilgili dayatmalar. Bu konularda başı dik bir politika uygulayamıyorlar. Örneğin, siz İstanbuldaki Rum okullarının düzenlemesini yapıyorsunuz, onlara yeni haklar veriyorsunuz. Bu noktada önce şuna bakmamız lazım. Batı Trakya'daki Türkler tabelasına Türk yazamıyorlar, Türk olduklarını söyleyemiyorlar. Yani Batı Trakya'daki insanlar "Biz Türk'üz" diyorlar. Onlar ise "Hayır siz Elen ırkından gelen Müslümanlarsınız" diyorlar. Bu kadar haklar gerideyken, orada sizin en demokratik, en ileri haklarla öne çıkmanız sizin güçsüz olduğunuzu gösterir.

Sayın Cumhurbaşkanımız kanunun 12. mddesini TBMM'ye yeniden görüşülmek üzere iade etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanının çekincelerine katılıyor musunuz?

Dün bir toplantı yaptık, alt komisyon olarak. Alt

komisyonda Sayın Cumhurbaşkanının tekrar görüşülmek üzere gönderdiği Özel Öğretim Kurumlarının hizmet satın alınması ile ilgili 12. maddesi ele alındı. O maddeyi geri çekiyorlar. Bu güzel bir gelişme.

Sayın İnce, yine aynı kanunun 6. maddesiyle bu okullara bakanlıkça uygun bulunması halinde farklı öğretim programları ve haftalık ders çizelgeleri uygulama hakkı verilmektedir. Bu hakkın "Öğretim Birliğine" aykırı olduğunu düşünüyor musunuz? Ayrıca devlet okulları ile karşılaştırıldığında bu durum bir çifte standart değil midir?

Yine kanunun 6. maddesiyle bu okullara farklı öğretim programları ve haftalık ders çizelgeleri uygulama hakkı veriliyor. Ancak bakanlığın uygun bulması halinde diyor. Bu bakanlıktan onay alır. Bu bakanlık okulların tabelalarındaki T.C. ibaresini bile kaldırıyor. Bu bakanlık bunu yapar. Yakında Milli Eğitim Bakanlığı'dan "milli" sözcüğünüde kaldırırlarsa hiç şaşırmayın. Türkiye'nin gelmiş geçmiş en tehlikeli Bakanıdır.

Sayın milletvekilim kanunun 8. maddesinde, ihtiyaç halinde resmi okullarda görev yapan öğretmenlere özel okullarda ücretli ders verilebileceği izni getirilmektedir. Özel okulların ek ders ücretlerinin de devlet okullarından fazla olacağı kuşkusuzdur. Bu durum resmi okullarımızdaki eğitim-öğretimi aksatabilir mi? Nitekim mevcut durumda bile devlet okullarındaki öğretmen açığı oldukça fazladır.

Siz devletteki öğretmeni alacaksınız, özel okullarda da görevlendireceksiniz. Bu anayasaya aykırı. Bu ülkede binlerce işsiz öğretmen var. Bu çocuklara iş bulmamız lazım. Siz devletteki öğretmenleri bu okullara gönderirseniz, işsizler ne olacak. Şunu diyebilirsiniz, devlet üniversitelerindeki profesörler, doçentler de özel üniversitelerde derse gidiyor. Bu da olsun. Ama bu ülkede onlarca, yüzlerce, binlerce profesör, doçent işsiz gezmiyor. Onlar için yapılmış olabilir ama öğretmenler için bu yapılmamalı. Çünkü bizim binlerce gencimiz bugün devletten, özel öğretimden iş bekliyor. Çok yanlış bir uygulamadır. Anayasanın, devlet istihdamı artırıcı önlemler alır ilkesine de aykırıdır. Ve çok çeşitli sorunlarda çıkarır. Devlet okullarındaki öğretmenler, kendi işlerini aksatırlar. Taraf olma olayları sözkonusu olur. 6 saat derse girmesini zorunlu hale getirmişlerdi. Yapmayın, doğru değil dedik

Sayın Milletvekilim bize zaman ayırdığınız için teşekkür ediyoruz. Son olarak eklemek istediklerinizi nelerdir?

Milli Eğitim Bakanlığı insanların siyasi projelerini uygulama yeri değildir. Bakanlık politikaları ulusal bir uzlaşma ile belirlenmelidir. Çünkü bu ülkede zenginlerin yoksulların, solcuların sağcıların, oruç tutanların tutmayanların, kadınların erkeklerin, köylülerin, kentlilerin herkesin çocukları okuyor. O zaman MEB siyasi projelerinizi uygulama yeri olmamalıdır. Ve MEB'deki tüm programlar, en başta müfredat programları olmak üzere kesinlikle ulusal uzlaşma sonucu oluşturulmalıdır. MEB siyaset üstü bir kurum olmalıdır. Ne yazık ki en fazla siyasallaşan Bakanlık Milli Eğitim Bakanlığı'dır. MEB içindeki en fazla siyasallaşan da Talim Terbiye Kurulu'dur. Talim Terbiye Kurulunu 1926'da Mustafa Necati kurarken, bu kurul çok mühim vazifeler yapacaktır. Burası bağımsız olmalıdır hatta bakan ile Talim Terbiye Kurulu arasında problem çıktığında karar merci şuradır, şuranın vereceği kararın son karar olacağını bildirerek, çok önemli bir atılım yapmıştır ama bugün gelinen noktada Talim Terbiye Kurulu, milli eğitimin beyni olan kurul, ne yazık ki berbat bir haldedir. Siyasallaşma doruk noktasına ulaşmıştır. Ümit ediyorum ki, önümüzdeki dönemde bunları çözmek bize düşecektir ama işimizinde çok zor olacağını bilelim.

BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN EĞİTİMİ ve YENİ STRATEJİLER

Mustafa SOYUTÜRK

MEB Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eğitimde Psikolojik Hizmetler Uzmanı

Ön Bilgiler:

Batı Trakya coğrafi bir bölgenin adıdır. Yunanistan toprakları içersinde bulunan bu kara parçası; Dedeağaç, Gümülcine ve İskeçe illerinden oluşmaktadır. Bölgede 150 bin Türk yaşamaktadır.

Misak-î Millî sınırları içinde olan bu bölgede, 1913 yılında tarihte ilk Türk Cumhuriyeti kurulmuştur. Bölge, 1920 yılında Yunan egemenliğine geçmiş ve 24 Temmuz 1923'de imzalanan Lozan Barış Antlaşmasıyla da Yunanistan'a bırakılmıştır.

Bölgede yaşayan Türklerin vatandaşlık, dil, din, kültür, eğitim alanlarındaki özerkliği ve statüsü Lozan Barış Antlaşmasının "Azınlıkların Korunması (37. - 45. mad.)" ile ikili ve uluslar arası antlaşmalarla garanti altına alınmıştır (Meray, 1973).

Eğitimde Mevcut Durum, İhtiyaçlar ve Problemler:

Batı Trakya bölgesinde yaşayan Türkler; dil, din, gelenek-görenek, fizyonomi, değerler ve sosyal normlar ile ortak geçmiş bakımından Türk millî kültürünü devam ettirmekle birlikte bu kültürün çerçevesini oluşturmaktadır (Soyutürk, 2000).

Yunanistan, Batı Trakya Türk toplumunda sosyal çözülme ile asimilasyon sürecini en etkin olarak eğitim kurumları aracılığıyla gerçekleşmek istemektedir. Bu amacına ulaşmak için Yunan kültür değerleri(dil, duygu, inanç, düşünce ve davranış tipi) ile sosyal davranış modelleri okulöncesi-ilk-orta-yükseköğretim kurumları aracılığıyla yeni nesle aktarılarak çocukların benlik yapısı oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu süreç ile Türk çocukların benlik algısı ve kimlik gelişimine, Yunan değerlerini katmak amaçlanmaktadır.

Bölgede, Türk çocuklarına Yunanistan eğitim kurumları aracılığı ile Yunan kültürel değerleri özümsetilmeye çalışılırken,Türk kültürü de erozyona uğratılmaktadır. Bu da yeni nesil Türk çocuklarında, yüksek düzeyde kimlik çatışmasına girme olasılığını beraberinde getirecektir. Bölgede, Yunan kültürüyle etkileşimi gün geçtikçe artan Türk çocuklarının, değer çatışması sonucu millî kimliğine yabancılaşmaya başladığı görülmektedir.

Yeni neslin, bu yabancılaşma süreciyle kendi kültürel değerlerinden saparak; sadece kendini düşünüp toplumdan izole olacağı, geçmiş ile gelecek arasındaki bağları kuramayacağı, özlem ve heyecanını yitirip sosyal olarak çözüleceği, aynı zamanda da psikolojik olarak sorunlar yaşayacağı kaçınılmaz bir gerçek gibi görünmektedir.

Bölgedeki Türk çocuklarında; güçsüzlük, güvensizlik, ait olma, korku ve kaygı, anlamsızlık, soyutlanma ve kendine yabancılaşma duygu durumları ile sosyal dayanışmada yetersizliklerin artmaya başladığı gözlenmektedir.

Bu kültürel şok'un, Batı Trakya'da eğitim öğretime devam eden çocuklarda duygu durum ve davranış sorunlarını, öğrenme güçlüklerini, ilgi ve yeteneklerinde silikleşmeyi, alkol ve maddeyi kötüye kullanım alışkanlıklarını beraberinde getirmeye başladığı tespit edilmiştir.(Soyutürk, 2006).

Batı Trakya Türklerinin yaşam alanındaki sorunların bileşkesini;

Eğitim sorunları,
Dini hoşgörüsüzlük,
Türk kimliğinin inkârı,
Sosyo-ekonomik baskılar,
Asimilasyon amaçlı politikalar,
Oluşturmaktadır.

Batı Trakya Türklerinin Eğitimi:

Batı Trakyalı Türkler, 24 yıldır bir AB ülkesi vatandaşı olarak yaşadıkları Yunanistan'da eğitim konusunda ağır baskılar, ihmaller ve engellerle karşı karşıyadırlar.

Yunanistan, eğitim konusunda da Lozan Anlaşması'nın yanı sıra 1951, 1952 ve 1968 yıllarında imzalanan kültür anlaşmalarındaki yükümlülüklerini yerine getirmemektedir. Yunanistan'da okur-yazarlık oranının en düşük olduğu bölgeyi Batı Trakya oluşturmaktadır.

Türk azınlığa karşı izlenen maksatlı eğitim politikasında;

1-Toplumun sosyo-ekonomik düzeyini düşürmek,

2-Dezavantajlı bir gençlik yaratmak,

3-Tükler arasınsa sosyal dayanışmayı zayıflatmak,

4-Türklerin eğitimimde, Yunan kültür değerleri ile sosyal davranış modellerini, Türk toplumunu asimle etmek için okulöncesi-ilk-orta-yükseköğretim kurumları aracılığıyla yeni nesle aktarma,

5-Türk toplumunu, toprağa bağımlı ve küçük esnaflıkla uğraşan kapalı bir kitle haline getirme,

Hedefleri belirlenmiştir (Soyutürk, 2000).

"YUNAN ANAYASASINA GÖRE, ÜLKEDE ZORUNLU EĞİTİM DOKUZ YIL İKEN, AZINLIK EĞİTİM SİSTEMİNDE İHTİYACI KARŞILAYACAK DÜZEYDE YENİ ORTA-OKUL VE LİSELERLERİN TAHKİM EDİLMESİNE İMKÂN VERİLMEMEKTEDİR".

Batı Trakya Türklerinin Eğitim Kurumları:

1-) Ortaöğretim kurumları:

a) Gümülcine Celal Bayar(1952) ve İskeçe Muzaffer Salihoğlu Azınlık Ortaokul ve Liseleri (1965).

Bu okullarda eğitim iki dillidir. Yunanca, tarih, coğrafya, vatandaşlık ve çevre eğitimi dersleri Yunan dilinde işlenirken; Matematik, Türkçe, Fizik, Kimya, Din, Sanat ve Beden eğitimi dersleri Türkçe işlenmektedir. Ortaöğretim kurumlarında, 20052006 eğitim-öğretim yılı itibarıyla 28 Batı Trakyalı eğitimci görev yapmaktadır (Hurşit, 2006).

b) Şahin Medresesi ve Gümülcine Hayriye Medresesi:

Bu eğitim kurumlarında, Arapça ve Yunanca ağırlıklı eğitim programı uygulanmaktadır.

Bölgede henüz daha Türklere ait teknik okul veya meslek lisesi bulunmamaktadır. Yunan devleti teknik okullarına azınlık öğrencilerini kabul etmemektedir. İlkokuldan sonra devlet ortaokullarına yatay geçiş yapan azınlık çocukları, aldıkları yetersiz eğitimden dolayı başarısız olmakta, pek çoğu da eğitimini tamamlayamadan okuldan ayrılmaktadır.

2) İlköğretim Kurumları:

Batı Trakya sathına dağılmış toplam 224 azınlık ilkokulu bulunmaktadır. İlkokullarda öğrenim süresi altı(6) yıldır. Azınlık İlkokullarının sayısı her yıl azalma eğilimi arz etmektedir

19941995 eğitim-öğretim yılında, Türk ilkokullarında yaklaşık 11.000 öğrenci öğrenime devam ederken, bu sayı 20052006 eğitim öğretim yılında 6700'e inmiştir.

3) Ortaokullar:

Bu ortaokullarda; bütün dersler Yunanlı öğretmenler tarafından Yunanca olarak işlenmektedir. Türkçe olarak, Din Dersi dışında hiçbir ders Türk dilinde okutulmamaktadır.

4-) Okulöncesi Eğitim Kurumları:

Çocukların benlik algısı ve kimlik gelişimini, Yunan kültürel değerlerine göre oluşturulmaya çalışan Yunanistan her Türk köyüne bir anaokulu açmak istemektedir. Bu kurumlarda Yunanca ile İngilizce'nin hâkim olduğu çok kültürlü eğitim modelini benimseyen Yunanistan, kendi manevi değerlerini kişiliğin geliştiği ilk çocukluk yıllarında çocukların benlik yapısına katmak istemektedir.

Buna alternatif olarak bölgede, Türk değerlerinin korunması amacıyla 2005- 2006 eğitim-öğretim yılında Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsilliler Derneği bünyesinde okul öncesi eğitim kuruluşları/çocuk kulübü(9) faaliyet göstermektedir. Bu kuruluşlarda T.C. Yükseköğretim Kurumlarının çocuk gelişimi ve anasınıfı öğretmenliği bölümünden mezun olmuş 21 eğitimci görev yapmaktadır.

5) Öğretmen Sorunu:

Türk Azınlık Eğitim kurumlarında Yunanlı öğretmenlerin yanı sıra 4 çeşit öğretmen görev yapmaktadır (Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği, 2006):

1- 1951 Kültür Anlaşmasına göre, Batı Trakya'dan Türkiye gelip "Öğretmen Okullarından" mezun olmuş öğretmenler:

Yunan yönetimi 19971998 döneminden itibaren, azınlık ilkokullarında görevli Türkiye "öğretmen okulu mezunu" Batı Trakyalı öğretmenleri 35 hizmet yılı ve 60 yaş sınırını doldurdukları gerekçesiyle yasa dışı bir şekilde azletmektedir.

Yunan Devleti 20042005 ders yılı sonu itibarıyla, azınlık ilkokullarında görevli toplam 46 öğretmen okulu eğitimciyi res'en emekli etmiştir.2005-2006 eğitim-öğretim yılında Türkiye Öğretmen Okulundan mezun 22 öğretmen Türk ilkokullarda fiilen görev yapmaktadır.

Yaş ve hizmet yılına göre, 20072008 eğitim öğretim yılında Türk İlkokullarında görevli Türkiye Öğretmen okulundan mezun öğretmenin kalmayacağı mevcut uygulamalara göre kaçınılmaz bir gerçektir.

2-Eğitim bilimleri bakımından yetersiz o-

lan “Selanik Özel Pedagoji Akademisi (SÖPA 1969) mezunu öğretmenler(370),

3-Zamanın çeşitli medreselerinden mezun olanlar,

4-Türkiye'den gönderilen “Kontenjan Öğretmen”ler(16).

“T.C. eğitim fakültelerinden, eğitimin her tür ve kademesinde ihtiyacı karşılayabilecek öğretmen adayı olmasına rağmen genelde SÖPA'dan mezun eğitimcilerin okullara atamasının yapıldığı görülmektedir”.

6-) Ders Saatleri ve Kitap Sorunu:

Antlaşma ve Kültür Protokollerine uygun olarak basımı T.C. Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ilkokul 1., 2., 3., 4., 5. ve 6. sınıflar için “Matematik” ile 1., 2., 3., 4., 5. ve 6. sınıflar için “Türkçe” ders kitaplarının yanı sıra 1. sınıflar için “Okumaya Başlıyorum” ders kitabı, 4.,5. ve 6. sınıflar için “Fen Bilgisi”, 4.,5. ve 6. sınıflar için Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi kitapları ile Türk çocukları bugün eğitimlerini sürdürmektedirler.

İkili anlaşma ve hazırlanan müfredat programına göre; Batı Trakya Türk ilkokullarında sadece, Rumca, Coğrafya ve Tarih derslerinin Yunan dilinde okutulması, diğer derlerin de Türk dilinde yapılması öngörülmüştür. Ancak, Yunanistan Eğitim Bakanlığı değişik tarihlerde çıkardığı kararname ve bakanlık kararlarıyla müfredat programında birtakım değişikliklere gitmiştir. İlgili mevzuata göre ilkokullarda haftalık Yunan dilinde okutulan ders saatleri toplamı 20 saat, Türk dilinde okutulan ders saatleri toplamı da 48 saat olarak belirlenmişti.

Ancak, son yıllarda Yunan dilinde okutulan ders saatleri 20 saatten 30 saate çıkarılırken, ayni okulda Türk dilinde okutulan ders saati sayısı 48 saatten 30 saate indirilerek bu oranın tersine çevrildiği görülmektedir.

Batı Trakya Türklerinin Eğitiminde Diğer Sorunları:

Türk azınlık eğitim kurumlarının; kişilik hizmetleri ve rehberlik, ders kitapları ve içeriği, eğitim araçları ve teknolojileri, öğretmen yeterlilikleri ve sayısı, fiziki kapasite ile güncellenmiş müfredat programı, öğrenme-öğretme strateji, yöntem ve teknikleri bakımından yetersiz kılınması,

Batı Trakya Türklerinin eğitimi ile ilgili akademik, bilimsel ve araştırma eserlerinin sınırlı sayıda olması(YÖK Lisansüstü eserler 20),

Batı Trakya bölgesinde yaşayan Türklere gelecekte liderlik yapabilecek ve sosyal model olabilecek üstün yetenekli çocukların tespiti henüz daha yapılmamış ve eğitim modellerinin geliştirilmemiş olunması,

Yükseköğrenimini Türkiye'de tamamlamış mezunlara Yunan makamlarınca DİKAÇA (Üniversitelerarası Diploma Denkliğini Onaylayan Kurul) şartının konularak diploma geçerliliğinin sınırlandırılması,

Batı Trakya bölgesi Yunan devlet ortaokullarına Türk çocuklarını özendirmek için, 2006 2007 eğitim-öğretim yılında pilot olarak seçilmiş (3'ü Gümülcine, 2'si İskeçe ortaokulları) ortaöğretim kurumları müfredat programına Türkçe' nin seçmeli ders olarak konulması,

Ortaöğretim kurumlarında öğrencilere, meslekî yöneltme ve rehberlik (ilgi, yetenek, değer alanları ve istihdam durumları dikkate alınmaksızın) hizmetlerinin geliştirilmemiş olunması,

Yunanistan'da yükseköğretime devam eden Batı Trakyalı öğrencilere kontenjan imtiyazlı (binde beş), maddî ve manevî desteklerin sağlanması,

Yükseköğrenimlerine, Yunanistan üniversitelerinde devam eden Batı Trakyalı öğrencilerin genelde başarısız kılınması,

Eğitim kurumlarına (okulöncesi, ilk-ortayükseköğretim) devam eden çocuk ve gençlerin eğitim-öğretim durumlarını izlenme çalışmalarının yapılmamış olunması,

Çocukların psiko-eğitsel ve sosyo-kültürel yönden desteklenmemesi ve etkili ana baba eğitim programlarının geliştirilmemiş olunması

Batı Trakya bölgesinde Türk Okullarının ismi sadece Yunanca olarak M/KON (Müslüman/Azınlık) okulu olarak ifade edilirken, Türkiye'deki Gayri Müslimlere ait eğitim kurumlarının isimleri ise, Rum okulu (Özel Yeşilköy Rum İlköğretim Okulu) olarak Türkçe ve Yunanca olarak ifade edilmektedir.

AB ülkesi vatandaşı olarak Yunanistan'da yaşayan Batı Trakyalı Türklerin eğitimde, Avrupa Birliği eğitim ve gençlik programlarından sınırlı sayıda yararlanılıyor olunması,

Türk kültürel değerlerini aktaran etkinliklerin sınırlandırılmış olunmasıdır.

Sonuç ve Öneriler:

Bölgede milli menfaat, bütünlük, güç ve stratejilerin oluşturulması için Türk kültürünün **“kültürel çerçevesi”nin geliştirilmesi ve eğitimde kalitenin yükseltilmesi,**

Batı Trakya Türklerinin bugünü ve geleceği açısından eğitimin her tür ve kademesinde; **ana-baba ve öğretmenlerin mesleki bilgi, Türk kültürü ve değerler, yeni eğitsel yaklaşımlar, özel eğitim ve eğitimde psikolojik hizmetler ile eğitimde karşılaşılan problemlerle baş etme hususlarının çağın gereklerine göre uyarlanması, aynı zamanda da eğitim-öğretimin hizmetlerinin izlenmesi,**

Bölgede görev yapan sınıf ve branş öğretmenlerinin, periyodik aralıklarla **hizmet içi eğitime alınması** (Eğitimcilere T.C. M.E. B. ca mesleki bilgi, Türk kültürü ve eğitim-öğretim yaklaşımları ve eğitimde karşılaşılan problemlerle baş etme hususunda teorik ve pratik olarak bilgilendirme yapılması),

Batı Trakya Bölgesindeki Türk azınlığı eğitim kurumları ile Türkiye'deki eğitim kurumları arasında **"kardeş okul"** işbirliğinin geliştirilmesi,

Batı Trakya Türk Azınlığın eğitiminde bugünü ve geleceği değerlendirmek amacıyla, T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ile ilgili kurum ve kuruluşların koordinatörlüğünde **"Batı Trakya Türklerinin Eğitim Şûrası"** nın en kısa sürede yapılması,

Batı Trakya bölgesinde, **"Türklerin Eğitimde AR-GE"** biriminin kurulması,

Batı Trakya bölgesine eğitimde kalitenin arttırılması ve ihtiyacın karşılanması için yatılı **bir ortaöğretim kurumunun** kurulması,

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde bölgede **Psiko-eğitsel ve sosyo-kültürel etkinliklere dönük çalışmaların yürütülmesi için bir koordinasyon birimi** kurulması,

Batı Trakya Türklerinin **eğitiminde, akademik-bilimsel araştırmalar ile diğer araştırma ve yayın** çalışmalarına ağarlık verilmesi,

Bölgede, Türk sivil toplum kuruluşları ve azınlık okulları bünyesinde çocuk ve gençlere koruyucu ruh sağlığı kapsamında, **eğitimde psikolojik hizmetlerin** yaygınlaştırılması,

Batı Trakya da Türk okulları bünyesine eğitimde **psikolojik hizmetleri yaygınlaştıracak birimlerin(okul rehberlik ve psikolojik danışma servisi)** ivedi olarak kurulması,

Bölgedeki eğitim kurumlarının **ders araçları ve donatım, öğretmen yeterlilikleri** bakımından desteklenmesi,

Üstün ve özel yetenekli çocukların uzmanlarca tespitinin en kısa sürede yapılması,

Özel eğitime ihtiyacı olan çocuklara ve ailelerine Türk sivil toplum kuruluşları bünyesinde destek hizmetlerinin geliştirilmesi,

Türk kültürünü yüklemek amacıyla kurulmuş olan okul **öncesi eğitim birimlerinin** çocuk kulübü yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi

Batı Trakya Türklerinin eğitiminde; toplumsal ve evrensel değerlerin kazandırıldığı, geçmişten gelen ve geleceğe aktarılan kültürel değerlerimizin yaşatıldığı, olumlu davranışların kazandırıldığı, idealist ve ahlâklı bireyler yetiştirmek için müfredat programının **"değerler eğitimi"** ile zenginleştirilmesi,

Yunanistan'ında taraf olduğu Avrupa Konseyi Avrupa Kültür Sözleşmesi kapsamında, **Avrupa Konseyi' nin Eğitim Personeli Hizmetiçi Eğitim Programına** Batı Trakyalı Türk öğretmenlerinde katılımının sağlanması,

Batı Trakyalı Türklerin eğitiminin **"Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları, Socrates, Comenius, Erasmus, Grundtving, Arion, Lingua, Leonardo da Vinci ve Gençlik Değişim Programları"** ile kuvvetlendirilmesi,

Bölgede Türk sivil toplum kuruluşları ve azınlık okulları bünyesinde öğrencilere **meslekî yöneltme hizmetlerinin** sunulması,

Türk Azınlığı/ Yunan ortaöğretim kurumlarından mezun olan geçlere, **Türkiye Yükseköğrenim kurumlarında kontenjan kotasının** yükseltilmesi,

Ülkemizdeki Gayri Müslimlerin eğitimde uygulanan çağdaş eğitsel yaklaşımların **"mütekabiliyet ilkesine"** göre, Batı Trakya'da Müslüman-Türk Azınlığa da uygulanması,

Yunanistan ve Türk Eğitim Bakanlığı yetkililerinden oluşturulmuş bir **komisyon maharetiyle** Batı Trakya Türk azınlığının eğitiminin değerlendirilmesi,

Bölgede **aile eğitimi etkinliklerinin organize edilmesi,**

Bölgede yaşayan Türklerin, **nüfus oranını ve sosyal hareketliliğin tespit edilmesi** ve strateji belirlenmesi,

Bölgede yaşayan Türklerin, **sosyo-ekonomik yapısının tespit edilmesi** ve strateji belirlenmesi,

Eğitim kurumlarına devam eden çocukların izlenmesi ve yeni stratejilerin belirlenmesi için bölgede çalışma yapılması

Batı Trakyalı eğitimcilerin akademik becerilerini arttırmak için **Yükseköğretim kurumlarında lisansüstü ve doktora programlarına teşvik edilmesi** gerekmektedir.

PATRİKHANE VE RUHBAN OKULU MESELESİNİN ARKA PLANI

Yrd. Doç. Dr. M. Hanefi Bostan

İstanbul 1 No'lu Şube Başkanı

Fener Rum Patrikhanesi ve Heybeliada Ruhban Okulu konularında meydana gelen gelişmeler, maalesef artık Türk devletinin egemenliğinin rafa kaldırılmasına yol açacak bir noktaya gelmiş bulunmaktadır.

Lozan Antlaşması hükümlerine göre bütünüyle Türkiye Cumhuriyeti'nin kontrolünde bulunması zorunlu olan ve sadece Türkiye'deki Ortodoks Hıristiyan vatandaşlarımızın ruhanî liderliğini yapması gereken Patrikhane, tamamıyla kontrolden çıkmış, Türkiye'yi ve Lozan'ı hiçe sayarak tam anlamıyla başına buyruk bir hale gelmiş; Roma Katolik Kilisesi'ne benzer bir statüye kavuşma yolunda ABD ve AB başta olmak üzere bütün Batı dünyasından aldığı destekle büyük mesafeler almış bulunmaktadır. Heybeliada Ruhban Okulu'nun da, yine aynı şekilde, Türk eğitim ve hukuk sisteminden tamamıyla bağımsız bir şekilde, özel bir imtiyazlı statüde açılması yolunda bütün engeller kaldırılmak üzere bulunmaktadır.

Patrikhane ve Ruhban Okulu konuları, birbirinden ayrı olaylar değil, kopmaz bir bütünlük oluşturan bir tek olaydır. Nasıl ki İtalyan Devleti'nin toprakları içerisinde bağımsız bir kimliği bulunan bir din devleti olan Vatikan devletçiği ve Roma Katolik Kilisesi, Roma İmparatorluğu'nun mânevî vârisi ve bütün Katolik Hıristiyan dünyasının ruhanî başı ise; Fener Patrikhanesi'nin iddiası ve hedefi de hem Doğu Roma'nın (Bizans'ın) mânevî vârisi olmak ve hem de bütün Ortodoks Hıristiyan dünyasının ruhanî başı olmaktır. Dikkat edildiğinde görülecektir ki bu iki iddianın her ikisi de siyasîdir ve Türkiye Cumhuriyeti'ne açık bir düşmanlık ve kaba bir meydan okumadır. Bizans'ın mânevî vârisi olmak iddiasını hiçbir zaman terketmeyen Patrikhane'nin bütün dünya Ortodoksluğunun ruhanî başı olmak, yani "Ekümenik Patriklik" iddiası, İstanbul içerisinde Vatikan benzeri bir devlet yapılanmasına gitmek, yani Fener Patrikhanesi'ni Vatikanlaştırmaktan başka bir anlam taşımamaktadır ve bu da Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün temellerinin sarsılması ile mümkün olabilecektir. Çünkü, böyle bir ekümeniklik statüsü, ancak bağımsız bir yapılanma ile sağlanabilir. Bu ise, mevcut bütün hukukî düzenlemelere, Türkiye'nin egemenlik haklarına ve toprak bütünlüğüne taban-tabana zıttır.

Ruhban Okulu'na gelince:

Ortodoks Hıristiyanlar arasında teolojik konular, kurallar ve ibadet şekli açısından birlik sağlamak ve din adamı (ruhban) yetiştirmek amacıyla 1 Ekim 1844 tarihinde Patrikhane'ye bağlı olarak Heybeliada Ruhban Okulu öğretime açılmıştır. Bu okuldaki eğitim süreçleri kısaca şöyledir:

1844-1919 tarihleri arasında dört yıl ortaokul ve üç yıl teoloji eğitimi,

1919-1923 tarihleri arasında orta öğretimsiz beş yıllık teoloji eğitimi yapılmış,

1923-1951 tarihleri arasında birinci dönemdeki uygulamaya dönülmüş,

1951-1971 tarihleri arasında ise dört yıl lise ve üç yıl teoloji eğitimi yapılmıştır.

Ruhban Okulu, 1844-1971 arasını kapsayan bu 127 yıllık kesintisiz eğitim süresinde toplam 930 mezun vermiş, bunlardan 343'ü piskoposluğa 12'si de patriklik makamına yükselmiştir. 930 öğrencinin 225'i, 1950-1969 yılları arasında mezun olmuştur. Bunların da sadece 38'i Rum asıllı Türk vatandaşı, yani Azınlık'dır. Bu dönemde 162'si Yunan uyruklu olmak üzere toplam 187 yabancı okulu bitirmiştir. Türkiye, 1950'de Ruhban Okulu'na yabancı öğrenci alınmasına da izin vermiş, ancak, bu iyi niyetin istismar edilmeye başlanması üzerine, 1964'te bu uygulama kaldırılmıştır.

1971'de "Özel Yüksek Okulların Kapatılması" hakkındaki kanun yürürlüğe girince, özel yüksek okul statüsünde bulunan Ruhban Okulu da kanun hükmüne göre kendiliğinden kapatılmış oldu. Bundan sonra, bu kurumun bir yüksek okul olarak faaliyetine devam etmesi, diğer tüm yüksek okullar gibi, genel Türk yüksek öğrenimi (daha sonra YÖK) bünyesine dahil edilmesiyle mümkün olacaktı. Ne var ki, Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı saygısızlığını, gözlerimizin içine baka-baka kullanmaya başladığı yasadışı "ekümeniklik" iddiası ile açığa vurmaktan çekinmeyen Patrikhane, kendisini Türk eğitim ve hukuk sisteminin dışında ve üstünde görmeye başlayarak, bu statüyü kabul etmedi ve tamamıyla kendisine bağlı, Türkiye Cumhuriyeti kanunlarından muaf, bir "özel imtiyazlı statü" talebinde ısrar etti; bu yüzden de okul o tarihten beri eğitime kapalı kaldı. Yani, bütün dünyada ve Türkiye'de propaganda edildiğinin aksine, Heybeliada Ruhban Okulu'nu açtırmayan Türkiye değil, Vatikan rolüne soyunan Patrikhane'nin ta kendisidir.

O tarihten beri, her sene artan bir yoğunlukta, Yunanistan'ın başrolde bulunduğu, Türkiye'ye yönelik uluslarası bir baskı politikası süreci yaşanmaktadır. Amerika'daki üç milyon Ortodoks Hıristiyan Rum'un oluşturduğu Rum

Lobisi, Amerikan hükümeti üzerindeki bütün gücünü kullanarak, gerek Patrikhane'nin Vatikanlaştırılması ve gerekse de bu ihanet projesinin bir parçası olarak Ruhban Okulu'nun yeniden, fakat yukarıda da açıkladığımız şekilde, kendisini şimdiden adı konmamış bağımsız bir devletçik gibi gören Patrikhane'ye bağlı olarak faaliyete geçirilmesi amacıyla Türkiye'ye baskı uygulamaktadır. Patrik Bartholomeos da bu projede, geleceğin "Rum Papa'sı" rolüyle bütün faaliyetlerin odağında yer almaktadır. Nitekim Bartholomeos yasadışı olarak kullandığı "Dünya Ortodokslarının Ruhanî Lideri", yani "Ekümeniklik" sözde sıfatıyla gittiği ülkelerde bir din adamı gibi değil din-merkezli siyaset yapan çok aktif bir siyasî lider, hatta daha da ileri giderek, Bizans İmparatoru koltuğunu vekâleten temsil eden Bizans saltanat naibi gibi davranmaktadır. Meselâ, 1994'te Avrupa Parlamentosu'nda temsilcilik açma teşebbüsü, "Din, Çevre ve Karadeniz Tehlikede" adlı sempozyum çerçevesinde 28 Eylül 1997 tarihinde Selânik'te Yunanistan Cumhurbaşkanı Stefanopulos tarafından devlet töreniyle "Devlet Başkanı" gibi karşılanması bunu en iy şekilde belgeleyen örneklerdir.

Fener Patriği Bartholomeos Bizans'ın vârisi rolünü öylesine benimsemiştir ki, seyahatlerini Yunan devletinin kendisine tahsis ettiği "sarı zemin üzerine siyah renkli çift başlı Bizans kartalı" yerleştirilen Yunanistan Olimbiaki Hava Yolları'na ait uçaklarla gerçekleştirmektedir. Bartholomeos'un Bizansçılık macerasının ve kendisini Bizans imparatorlarının halefi ve vârisi gibi görüşünün açık kanıtlarından bi-

risi de, yurt dışı seyahatlerinin çoğunda, Bizans bayrağını her yerde adetâ Patrikhane'nin meşrû sembolü gibi kullanmasıdır. Nitekim, yukarıda sözünü ettiğimiz sempozyumda, Bartholomeos, Bizans bayrağı ile karşılanmıştır.

Türkiye'de Patrikhane Lobiciliği ve İşbirlikçiliği

Vazıyet böyle olduğu halde, ne yazık ki sistematik bir şekilde kuşatmaya alınan ülkemizde, Patrikhane konusunda utanç verici bir lobicilik yapılmaktadır. Ve yine ne yazık ki bu lobicilik faaliyetlerinde, İslâm adına sözde kanaat önderliği yapan etkili çevreler ve medyanın büyük bir kısmı da rol almaktadır.

Patrikhane'nin Türk devletinin egemenliğini, toprak bütünlüğünü ve hukuk sistemini hiçe sayan bu pervasızlığını görmezlikten gelerek kamuoyunu yanıltıcı propaganda ve lobicilik faaliyeti yürüten bu çevrelerin iddialarına göre, Patrikhane, yalnızca masum bir din kurumu ve Ruhban Okulu ise, Türkiye tarafından zorbalıkla kapatılmış olup herhangi bir okul olup, her ikisine karşı takınılan tavır, din özgürlüğünü kısıtlamak ve insan haklarını ihlâl etmekten başka bir anlam taşımamaktadır. Bu konuda yine kamuoyuna yanlış bilgi vererek zihinleri yönlendirmeye çalışan bu lobicilik faaliyetlerinin bir başka iddiası da, Patrikhane-'nin bu pervasız taleplerinin yerine getirilmesinin Türkiye'nin dünyadaki prestijini yükselteceği, Rum lobisinin taraftarlığını kazanacağı ve AB'ye girişini de kolaylaştıracağı şeklindedir.

Halbuki kısaca açıklamaya çalıştığımız gibi ne Patrikhane böyle masum bir kurumdur ve ne de Ruhban Okulu meselesi, bir din özgürlüğü meselesidir. Bunun yanında lobicilerin gizlemeye çalıştıkları bir başka husus da AB'ye girme konusundaki yanlış bilgilendirmelerinde yatmaktadır: Eğer AB'ye girmek için sadece taviz verilecekse, bu tavizlerin asla sonu gelmeyecektir.

Patrikhane, Ruhban Okulu, Türk Hukuku ve Türk Eğitim Sistemi

Patrikhane'nin ve onu destekleyen dâhilî ve haricî lobicilerin propagandalarına karşılık, bu taleplerin Türk hukuku ve Türk eğitim sistemi çerçevesinde gerekleştirilmesi mümkün değildir. Bunun için, Türk hukuk ve eğitim sisteminin, "Bizans İmparatorluğunun Vekili" iddiasındaki Patrikhane'nin istekleri doğrultusunda, tepeden tırnağa değiştirilmesi gerekir.

Çünkü:

1. Devlet içinde devlet gibi davranan Patrik'in Ruhban Okulu konusundaki ısrarı, tamamen imtiyazlı ve özel bir statü talebidir. Halbuki, Lozan Antlaşması, azınlıklara ayrıcalık ve üstünlük değil, Müslüman Türk halkı ile eşit muamele görme hakkı tanımıştır. Bu durum aynı zamanda Türk Anayasası'nın 12.

Maddesi'ndeki eşitlik prensibinin de bir gereğidir.

2. Yine Patrik'in Ruhban Okulu konusundaki ısrarı, görünüşte Anayasal olarak "azınlık" konumu tanınmış bir dinî cemaat adına, aslında ise bütün dünyaya yönelik Ekümenik-lik rolü için destek olacak, imtiyazlı bir özel statüde bir Hıristiyan-teokratik okuludur. Buna karşılık, bir "laik devlet" olan Türkiye Cumhuriyeti'nde böyle bir talep imkânsız olduğu gibi aynı zamanda suçtur da.

3. Anayasa'nın 24. maddesi "din ve ahlak eğitim öğretimi devletin gözetim ve denetimi altında yapılır" hükmünü öngörmektedir. Bunun yanında, 403 sayılı Tevhid-i Tedrisat (Eğitim ve Öğretimin Birliği) Kanunu ise, Türkiye'de dinî öğretim ve eğitimi cemaatlerden ve özel kişilerden alıp, devlet görevi olarak MEB' lığına vermiştir. Yine bu cümleden olmak üzere, 625 sayılı kanunun 3. maddesi, özel şahıs ve tüzel kişilere dini eğitim ve öğretim yapan özel öğretim kurumu açma yetkisinin verilmemesini öngörür.

4. Anayasa'nın 130. maddesi "kanunda gösterilen usul ve esaslara göre kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından devletin gözetim ve denetimine tabi yüksek öğretim kurumları kurulabilir" hükmünü getirmektedir. Ancak, Patrikhane bir vakıf kurumu değildir; bu nedenle, kendisine bağlı olarak bir Ruhban Okulu talebi, Anayasa'ya aykırı bir taleptir ve dolayısıyla suç teşkil etmektedir.

5. 625 sayılı kanunun 28. maddesi, bir özel okula alınabilecek yabancı uyruklu öğrenci sayısının, okulda okuyan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı öğrencilerin yüzde 20'sini aşamayacağını hükme bağlamıştır. Buna karşılık, Türkiye Cumhuriyeti'nin Rum vatandaşlarının sayısı son zamanlarda iyice azalmış ve çoğunluğu yaşlı olmak üzere 2.000 kişinin altına düşmüş olduğuna göre, hem bu vatandaşlarımızın din adamı ihtiyacı çok sınırlı kalacak ve hem de bu kadar küçük bir cemaatten ruhbanlık eğitimi alacak yeterli sayıda öğrenci de bulunmayacaktır. Öyleyse, Patrikhane'nin asıl maksadı bir kere daha açığa çıkmış olmaktadır: Yurt dışından öğrenci getirterek, dünya Ortodoksluğunun reisi olmak ve geleceğin Vatikan-Fener'inin meşruiyet temellerini atmak!

6. Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri, 1973 tarihli "Milli Eğitim Temel Kanunu" ve 1981 tarihli "Yüksek Öğretim (YÖK) Kanunu" ile belirlenmiştir. Bu yasalara göre hangi derece ve türde olursa olsun, okul programının bu genel amaç ve temel ilkelere uygun olarak geliştirilmesi zorunludur. Halbuki Patrikhane'nin Ruhban Okulu talebi, bu hükme muhaliftir.

7: Sonuç olarak diyebiliriz ki: Türk Hukuk Sistemine göre Heybeliada Ruhban Okulu'nun yüksek kısmı, ancak, YÖK'e bağlı olarak ve devlet üniversitelerinden birisinin çatısı altında açılabilir. Ne var ki, bunun meşruiyeti de, ancak, Fener Rum Patrikhanesi'nin Lozan Barış Antlaşması'na harfiyen riayet etmesi ile mümkün olabileceği gibi, Lozan'ın mütekabiliyet ilkesi gereği, Yunanistan'ın Batı Trakya Türklerinin hak ve özgürlüklerine saygılı davranması; burada verilen hakların aynısının oradaki Müslüman Türk azınlığa da tanınması ve daha önceki hak ihlâllerinin de tazmin ve telâfi edilmesi ile mümkün olabilir.

Patrikhane, Ruhban Okulu ve İktidar'ın Derin Gafleti

Bütün bunların yanında, Türk kamuoyunda en büyük huzursuzluğa ve öfkeye sebep olan asıl olay, mevcut İktidar'ın Türkiye Cum-

huriyeti'ni hiçe sayan bu pervasızlıklar karşısında göstermiş olduğu âcizlik ve daha da fazlası olarak, bütün bu olumsuz gelişmelere bizzat önayak olmasıdır. Ne yazık ki, dışarıdan gelen hiçbir baskı karşısında dayanma iradesi gösteremeyen, AB üyeliği için her tavizi vermeye hazır hâle gelen İktidar, Türk halkından almış bulunduğu vekâletin hakkını vermek konusunda nice acze düşmüş bulunduğunu Patrikhane ve Ruhban Okulu meselesinde de bir kere daha göstermiş bulunmaktadır.

Nitekim, mevcut hükümet, Patrik'in bu taleplerine karşılık, yukarıda kısaca maddeler halinde sıraladığımız Türk hukuk ve eğitim sisteminin emredici hükümlerini hatırlatarak konuyu kestirip atmak yerine, boyun eğerek nasıl ve ne şekilde taviz verileceğinin telaşı içerisine düşmüş bulunmaktadır.

Gerçekten de, Türk hukuk ve eğitim sistemini Patrik'in talepleri doğrultusunda nasıl deleceğine dair yöntemler geliştirmeye çalışan hükümet, laikliğe aykırı olduğu için YÖK bünyesine dahil edilmesi mümkün olmayan Ruhban Okulu'nu hemen, çok âcil olarak, 2004 2005 eğitim yılına kadar faaliyete geçirebilmek için şu formülü kabul ettirmeye çalışmaktadır: Ruhban Okulu Patrikhane'ye bağlı olarak faaliyet gösterecek ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından denetlenecek!

Ortada bütün kanunî hükümler açık dururken; Patrikhane'ye bağlı, yani Türk eğitim sisteminin dışında, özel imtiyazlarla donatılmış, bir Hıristiyan teokratik okulunun açılması için ne harika bir buluş!

Böyle bir "harika" plan, tamı tamına, Patrikhane'nin bağımsız siyasî taleplerinin tescili ve Türkiye tarafından da tanınması demektir. İkinci olarak ise, laikliğe aykırı olduğu için YÖK'e bağlanması mümkün olmayan böyle bir okulun YÖK dışında kalınca laiklik ile nasıl bağdaştırılabildiği sorusu ortaya çıkmaktadır.

Ancak, öyle anlaşılmaktadır ki, iktidarın bu yetersizliğinin ve tavizkarlılığının asıl sebebi; Türkiye üzerinde oluşturulan hiçbir dış baskı karşısında sağlam bir milli duruş koyacak direnme idaresinin bulunmaması ve AB'ye kabul edilmek için her tavizi vermeye hazır olmasıdır.

Bütün bunlar olurken, Başbakan Erdoğan'ın "Patrikhane ve Ruhban Okulu tavizleri" karşılığında, hiç olmazsa bire-bir aynılarının Yunanistan'tan ve Yunanistan'daki Müslüman Türk azınlık için istemesi gerekirken, "ben de Atina'da bir cami yapılmasını isterim" demesi bir kara mizah örneği bile olamaz.

Son söz olarak şu husus açıkça bildirmeyi millî bir görev olarak kabul ettiğimizi deklare etmek isteriz:

Türkiye Kamu-Sen ve Türk Eğitim-Sen olarak, Türk Milleti'nden, O'nun hakkını ve hukukunu koruyacağına dair söz vererek belirli bir müddet yönetmek üzere vekâlet alan, Meclis'te Türkiye'nin bütünlüğünü koruyacağına dair namus yemini eden İktidar'ı, bu vekâletin hakkını vermeye ve yeminini tutmaya ve bu cümleden olmak üzere, dışarıdan ne gibi baskılar gelirse gelsin taviz vermemeye, kendisini Türkiye Cumhuriyeti'nin kanunlarının üstünde gören Patrikhane'nin yasadışı ve pervasız taleplerini reddetmeye; bu iradeyi gösteremeyecekse, ülkemizin geleceğini daha fazla karartmamak için istifaya davet ediyoruz.

KIRGIZİSTAN

İsmail KONCUK
Türk Eğitim-Sen Genel Sekreteri

Türk Eğitim-Sen olarak Türk Dünyası ile yakından ilgiliyiz. Aynı soydan, aynı kültürden gelen insanlar olarak birbirimizi daha yakından tanımalı ve köklerimizi asla unutmamalıyız. Demirperde gerisinde 70 yıllık esaret hayatından sonra, hür ve müstakil bir devlet olma yolunda yürüyen Türk Cumhuriyetlerinin, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve her türlü kurum, kuruluş tarafından desteklenmesi milli ve vicdani bir görev olarak görülmelidir.

Kırgızistan; Kazakistan, Azerbaycan, Özbekistan ve Türkmenistan gibi Türk Cumhuriyetlerinden biridir. Dağlık bir ülkedir Kırgızistan, Yüce Allah, sanki dağlara yürü demiş, Kırgızistan'da dur demişcesine dağlıktır. Tiyanşan olarak bilinen, meşhur Tanrı Dağları bu ülkededir. Issık Göl bu ülkededir.

Genel Başkan Şuayip ÖZCAN ve Genel Teşkilat Sekreterimiz Mustafa KIZIKLI ile beraber 13-20 Ekim 2006 tarihlerinde Kırgızistan'da idik. Eğitim amaçlı olan bu ziyaretimizin son derece verimli olduğuna inanıyorum. Tamamiyle sizden olan sıcak bakışlı insanların arasında sanki Türkiye'de olduğumuzu düşündük. Hiçbir yabancılık çekmedik Kırgızistan'da.

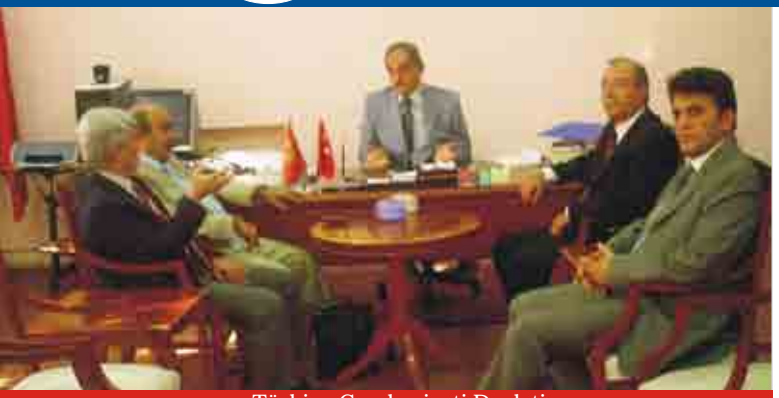
Önce, uçakla Başkent Bişkek'e vardık. 3 saatlik bir fark oluşmaktadır, ülkemizle Kırgızistan arasında. Bizi Aytaş Firması Temsilcisi İlhami Bey ve Türkiye'den görevli giden sendikamız üyesi öğretmenler ve Manas Üniversitesinde okuyan öğrencilerimiz karşıladı. Öğretmen ve öğrencilerimizin gecenin ilerleyen saatlerinde Bişkek'e yaklaşık 40-50 km uzakta olan Havaalanına gelerek bizleri karşılaması bizim için bir süpriz oldu ve son derece sevindirdi.

Otele yerleştikten sonra; ertesi gün Bişkek Eğitim Ateşeliği Eğitim Müşavir Vekili Zafer SAZAK'ı ziyaret ettik. Bizi burada karşılayanlar arasında müdür yardımcısı Dursun YİĞİT'te vardı. Kırgızistan'da Türkiye kaynaklı eğitim konusunda bir takım bilgiler aldıktan sonra Tömer'i (Türkçe Öğretim Merkezi) ziyaret ettik. Burada bir Türk Cumhuriyetinde bulunmanın bütün sorumluluğuna vakıf Tömer Müdürü Adlan ÇAKICI ile tanıştık. Müdür Adlan ÇAKICI ve öğretmenler Kırgızların Türkçe öğrenmek konusundaki isteklerinden bahsetti, yılda 2500-3000 kişiye Türkçe öğrettiklerini, ayrıca istekte bulunan okulllarda kurs verdiklerini, buna rağmen bütün talepleri karşılayamadıklarını söyledi.

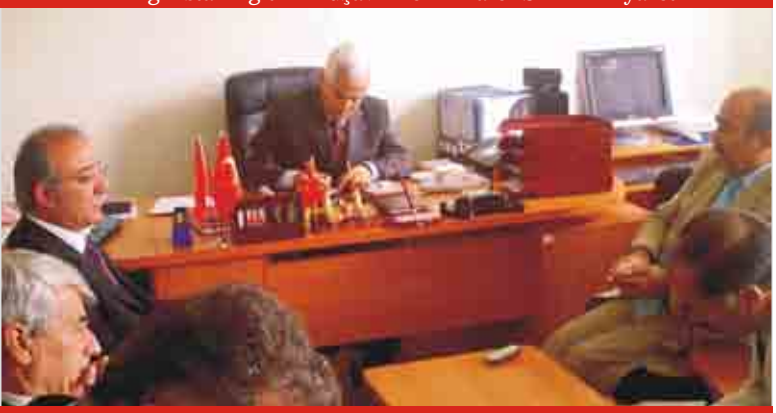
Daha sonra beraberce aynı binada bulunan Türk İlköğretim Okulunu ve Anadolu Lisesini ziyaret ettik. Burada İlköğretim Okulu Müdürü Mehmet KARAALP, Md. Yrd. Miktat ALTUNLU ve Anadolu Lisesi Müdürü Musa Hüsnü KAPÇI ile tanıştık. Burada, nerede olduğunu ve ne yapması gerektiğini bilen insanlarla tanışmak bizleri ziyadesiyle memnun etti.

Manas Üniversitesinde öğretim üyesi Hüseyin ÖZBAY'ı ziyaretimizden sonra Oş şehrine hareket ettik. Özbekistan sınırında, 400 bin nüfuslu Oş şehrinde bizi İlahiyat Fakültesi Yurt Müdürü Sakin PINARBAŞI karşıladı. Oş Üniversitesine bağlı olan ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından finanse edilen İlahiyat Fakültesinde sadece Kırgızistan'lı öğrenciler din eğitimi almaktaydı. Yurdun karşısında tamamen Osmanlı Mimarisi ile yapılmış cami bizlere bir Anadolu şehrinde olduğumuzu düşündürdü. Burada görevinin sorumluluğunda bir insan olan Dekan Yardımcısı Yrd. Doç. Nuri ADIGÜZEL ile tanıştık ve çalışmaları hakkında bilgi aldık. Bir kere daha gördük ve inandık ki; Milli şuur ve din konusunda buralarda çok daha geniş organizasyonlar yapılmalıdır.

Yurt Müdürü Sakin PINARBAŞI çevreyi çok iyi tanıyan Kırgızca ve Rusçayı çok iyi de-

Türkiye Cumhuriyeti Devleti
Kırgızistan Eğitim Müşavir Vekili Zafer SAZAK ziyareti

Türk İlköğretim Okulu Müdürü Mehmet KARAALP

Celalabat Türk Dünyası İşletme Fakültesi Dekanı Vecdi Can

Kırgız 110. Okul Müdüresi Ulmira Fanilovna

recede bilen ve sosyal münasebetleri üst düzeyde olan bir idareci. Bu ülkedeki Sakin PINARBAŞI'ların, Adlan ÇAKICI'ların, Murat OKUTUR'ların ve Özer REVANOĞLU gibi insanların sayıları artmalıdır. Milli şuurdan yoksun insanların hangi maksatla olursa olsun Türk Cumhuriyetlerinde görev almaları önlenmelidir. Aksi takdirde, sadece macera ve para kaygısıyla burada bulunmak faydadan çok zarar verecektir. Bu ülkelere giden Türk öğretmenlerin neden bu ülkede olduklarını bilmeleri şarttır, dolayısıyla görevlendirilecek öğretmenleri seçme konusunda yetkili olanların da bu anlamda şuurlu insanlar olması vazgeçilmez bir öncelik olarak görülmeli, bu konuda benim adamım anlayışı ve siyasi taassuptan kurtulmalıdır.

Sonraki durağımız Oş şehrine yaklaşık 1,5 saat mesafede olan Celalabat şehri oldu. Gerçi 1,5 saatlik yolu Oş şehrinde ticaret yapan ve bizi Celalabat'a götürme nezaketini gösteren Ali ATICI sayesinde 1 saatte katettik. Yolumuz üzerindeki Özgen şehrine uğradık. Karahanlıların Başkenti olan Özgen'de tarih adına Orta Asya Türk mimarisinin özelliklerini taşıyan bir minare ve binadan başka bir şey kalmamıştı. Bu eserleri ziyaret ettikten sonra Celalabat'a ulaştık.

Celalabat'ta bizi Türk Dünyası İşletme Fakültesi Dekanı Vecdi CAN, Fakülte Sekreteri Hamit BASIK karşıladı. Prof. Dr. Turan YAZGAN hocanın yürüttüğü Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı'nın finanse ettiği bu fakülte, gerek Türkiye'den gerek diğer Türk Cumhuriyetlerinden gelen bir çok öğrencinin eğitimine katkı sağlıyor, burada okuyan öğrencilerin üniversiteye vermesi gereken katkı payları tamamiyle Türk Dünyası Araştırma Vakfı tarafından karşılanmaktadır. Burada Turan YAZGAN hocayı minnetle anıyorum(Bugüne kadar yüz yüze gelme imkanımız olmadı, hatta bir sohbetimiz bile söz konusu değil, sadece hocanın Türk Dünyasında yaptıklarını ve gayretlerini yerinde görme imkanını buldum, dolayısıyla değerlendirmelerim ortaya konulan çalışmaların bende uyandırdığı düşüncelerdir.). Bir Türk olarak bizlerin yapamadığını kıt kanaat imkanlarla yapan bu timsal insanın herkes tarafından desteklenmesi gerektiğine inanıyorum. Türk Dünyası Araştırmalrı Vakfı

gerçekten hayırlı işlere imza atmaktadır. Bu vakfa bağışlanan her bir kuruşun yerine ulaşacağına bütün kalbimle inanıyorum. Türklük ülküsünü her zerresinde hisseden Turan YAZGAN hoca her yönüyle desteklenmelidir. Buradaki öğrenci yurduna ne kadar yatırım yapılırsa yapılsın istenilen yapıda olmayacaktır, yerine yeni bir yurt binası acilen yapılmalıdır.

Türk Dünyası İşletme Fakültesinde Türkiye'den gelerek okuyan öğrencilerin herhangi bir maddi problemi yok ama diğer Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrenciler öyle değil. Öyle ki; her gün taze ekmek alan Yurt Müdüresine, siz zenginsiniz hocam diyorlar. Çünkü onlara göre, hergün, taze ekmeği ancak zenginler alabilmektedir, kendileri bir haftalık ekmeği suya ıslayarak yiyebiliyordu ancak. Bu fakültede görev yapan Dekan Vecdi GÖNÜL ve isimlerini burada yazamdığım, arkadaşlarını hayırla yad ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Celalabat ziyareti sonrasında, sabah 09:55'de bineceğimiz uçağa ancak, akşam 18:40'da binerek Bişkek'e geri dönebildik. Bişkek'te eğitim sendikası yetkilileri ile ciddi görüşmeler yaptık, çözüm yollarını tartıştık ve bir takım organizasyonları beraberce yapma kararı aldık. Büyükelçimiz Serpil ALPMAN hanımla, çok samimi bir ortamda görüşme yaptıktan sonra Türkiye'den giden öğretmenlerin bizim için verdiği iftar yemeğine katıldık. Yemek sonrasında gerek Türk dünyasının problemleri, gerekse öğretmenlerimizin eğitimle ilgili yaşadığı sıkıntılar dile getirildi, problemlerin çözümü için Türk Eğitim-Sen'in müdahil olması istendi (Bir takım konulardaki talepleri bizzat Genel Başkanımız Şuayip ÖZCAN tarafından Milli Eğitim Bakanı Sayın Hüseyin ÇELİK'e sıcağı sıcağına iletilmiştir.). Bir gün sonra Manas Üniversitesinde düzenlenen iftar yemeğine katıldık. Yaklaşık bin davetlinin katıldığı yemekte, yemek duası sonrasında hocanın " El Fatiha" demesiyle öğrencilerin avuç içlerini "bir fatihalık" süre geçmeksizin "amin" diyerek yüzlerine sürmeleri dikkate değerdi. 70 yıllık Sovyet idaresinin bir milleti milli ve dini değerlerinden nasıl uzaklaştırdığının en önemli göstergesi belki de "Fatiha duasını" okumasını bilmeyen bu gençlerdi.

Bir başka gün Kırgız okullarını ziyaret ede-

Bişkek 31. Okul Müdüresi Tatyana Obuzakova

rek eğitim-öğretim konusunda bilgiler aldık. Okulların isimleri sadece rakamlardan oluşuyor. 1. Mektep, 2. Mektep gibi. 31. Okulda Okul Müdüresi Tatyana OMURZAKOVA eğitim-öğretimle ilgili bilgiler verdi, ders anında sınıfları gezdirdi. Bu okulda eğitim dili Kırgızca ve Rusça. (Biz 1000 yılda Türkçeyi vatandaşlarımıza öğretmeyi başaramadık ama Rusya 70 yılda Sovyet Bloku içerisinde yaşayan herkese Rusçayı öğretmiş, hem de kendi ana dilini 2. plana atarak. Bu, emperyalist devletlerin ortak özelliğidir, sömürgeleştirdiği yerlerin insanlarının dilini, kültürünü unutturur ve emperyal devletin dili ve kültürü egemen kültür olarak öğretilir.). Sadece Kırgızca eğitim öğretim yapılan okullar da var. Okul binası oldukça bakımlı, sınıflar temiz ve düzenli, derslik başına düşen öğrenci sayıları ideal ölçülerde. Derslikler, Yabancı Dil Derslikleri, Matematik Derslikleri vb. şeklinde düzenlenmiş. Dikkat çekici olan bir devlet okulunun bünyesinde, ayrıca paralı sınıfların oluşturulması. Ortalama maaşların 30-40 dolar olduğu, Türk Cumhuriyetlerinin en fakiri olan Kırgızistan'da paralı sınıfların varlığı, bir kısım özel okullara olan talebin gün geçtikçe artması ciddi bir tezattır (Bir yıllık bütçesi 300 milyon dolar). İlköğretim ve liselerin aynı binada ve aynı anda ders yapması da dikkate değer bir durumdur. Kırgızların hala kril alfebesini kullanıyor olması, Türkiye ile ilişkilerde büyük bir problem oluşturmaktadır. Bütün Türk Dünyası alfabe birliğini tez elden sağlayarak bu iletişim problemini bir an önce çözmek zorundadır.

Daha sonraki gün Kutad Kubilig'in yazarı Yusuf Has HACİP'in memleketi Balasagun, Tanrı Dağları ve Issıg göl ziyaretlerimizle Kırgızistan gezimiz son buldu.

Bu gezi, elbette, turistik bir gezi amacı taşımıyordu. Ata topraklarımızı ziyaret ederek sorumluluklarımızı görmek, yaşanan sıkıntıları yerinde tespit etmek ve Türk Dünyası eğitimcileriyle ortak faaliyetler yapabilmeyi arzu ettik. Bu hedeflerimiz doğrultusunda, burada şimdilik yazma gereği duymadığım çalışmalar yaptık. Bu çalışmalardan arzu ettiğimiz sonucu aldığımızda ilerde bahsederiz. Şunu gururla ifade etmek istiyorum, Türkiye'nin sendikası Türk Eğitim-Sen üzerine düşen görevin farkındadır. Türkiye'nin sendikası ifadesini özellikle kullandım, çünkü Türk Eğitim-Sen Türkiye'nin menfaatine, Türk Dünyasının yararına olan her işin motor gücü olacaktır.

Burada ismini yazamadığım, ancak bizlerden yakın ilgisini esirgemeyen Kırgızistan'daki bütün dostlarımıza Türk Eğitim-Sen Genel Merkezi adına selam ve saygılarımı iletiyorum.

Saygılarımla.

BİZİM MÜCADELEMİZ

Levent KURUOĞLU

Samsun 1 No'lu Şube Başkanı

Günümüze dek eğitimin pek çok tarifi yapılmıştır. Yapılan tarifleri adeta bir haddeden geçirilmiş halde önümüze koyan Prof. Dr. Erol Güngör'dür. Güngör eğitimi insanlara belli değerleri ve bu değerlere bağlı becerileri kazandırabilme faaliyetleri olarak değerlendirmektedir. Bugün gelişmiş ülkeler diye nitelendirdiğimiz devletlerin eğitim sistemleri incelendiğinde bu tarifin geçerliliği görülür. Amerikalı bir genç her şeyden önce kapitalist liberalist değerlerle donatılır. Amerikan ruhuyla gurur duymayı öğrenir ancak ondan sonra branşlaşma safhasına geçebilir. Komünist zihniyetin hakim olduğu bir ülkede öğrenciye kollektivizm öğretilmeden mesleki bilgiler aktarılmaz. Güney Afrikalı bir çocuk okulunda alfabeyi öğrenmeden önce beyaz ırkın üstünlüğü düşüncesine şartlandırılır. Dünya üzerinde söz sahibi olmak isteyen değişik devletlerin eğitim sistemleriyle örnekleri çoğaltmak mümkündür.

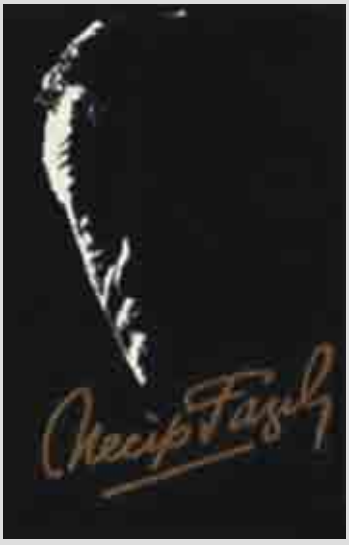

Tekke, medrese ocak gibi sosyal eğitim müesseselerinin üzerinde yükselen Osmanlı Türk Devletinin tarihte az rastlanır bir hızla üç kıtaya yayılması, bugün daha kolay anlaşılmaktadır. Tekkelerde halkın ahlaki eğitimi gerçekleştirilirken medreseler çağın modern ilimlerinin tahsil edildiği birer irfan yuvası durumundadır. Ocaklarda ise Alperenlik ruhu askerin belleğine nakış nakış işlenmiştir. Hitap ettiği kitleler ve olaylara yaklaşımları farklı olan bu kuruluşların ahenk ile çalışması devlete şu faydaları sağlamıştır:

1-Dinin ve devletin; vatanın ve milletin ebed müddet yaşaması fikri her Müslüman Türk'ün hayat görüşü haline gelmiştir.

2-Tarladaki çiftçiyle saraydaki vezir arasındaki fark sadece yetenekler çerçevesinde oluşmuş, bunun müspet sonucu olarak yönetimler halka rağmen halk için şeklinde ifade edilen politikalar izlememişlerdir.

3-Millette oluşan üstün ruh devletin en zayıf dönemlerinde dahi Plevne, Çanakkale, Sakarya gibi destansı zaferler kazanabilmemize yol açmıştır.

İmparatorluğun son dönemlerinde Necip Fazıl'ın deyimiyle ham softa kaba yobaz elinde bozulan bahsettiğimiz ahenk bir daha hiç kurulamamış, bu da devletin sonu olmuştur.

Cumhuriyetimizin ilk yıllarında Kuvvay-ı Milliye ruhuyla oluşturulan eğitim sistemimiz Gazi Mustafa Kemal sonrası dönemlerde çeşitli kişilerin elinde adeta oyuncak haline gelmiştir. Milli Şef döneminin dikta yönetiminde insanımıza eğitim adına materyalizm aşılanmaya çalışılmış, dünyaya geldikleri anda kulaklarına ezan okunan vatan evlatları ezan

sesine tahammül edemez hale gelmişlerdir. Bu konuda ayrıntılı bilgi için Osman Yüksel Serdengeçtinin "Bir nesli nasıl mahvettiler" adlı kitabına bakılabilir. Temel değerlerin materyalizme dayandırılması gibi bir hezimetin ortaya konması yetmiyormuş gibi modern ilmin gerekleri de yerine getirilememiştir. Üst üste yapılan yanlışlar milletler sıralamasında ki irtifa kaybımızı hızlandırmaktan başka hiçbir işe yaramamıştır.

Çok partili hayata geçilmesiyle birlikte ülke çapında yaygınlaşan eğitim müesseselerinde en büyük sorun milli manevi değerlere yabancı eğitimcilerin yetiştirdiği nesillerdir. Daha sonra kendisini 68 kuşağı olarak tanıtacak bu neslin ülkemizi "hakimiyeti sınırlı" devletler arasına sokmak için yaptıkları malumdur.

Eğitimin milli değerlerden bağımsız olarak ele alınması telafi edilmesi güç aksaklıklara neden olmuştur. İlkokulda aileden aldığı milli manevi terbiyeyle yetinmek zorunda bırakılan gençlerimiz orta ve yüksek öğrenimde Harezmî'den habersiz Pisagor'u ezberlerler. Anadilinin gramer yapısını kavrayamadan uygulama aşamasına geçemeyecekleri yabancı dilleri öğrenmeye zorlanırlar. Savaşlar anlatılır kronolojisiyle, mekânıyla, görünen sebepleriyle ama bunca mücadelenin, çekilen çilenin, fedakârlıkların altında yatan yüce idealler anlatılmaz. Gerekçe hazırdır "müfredatta yok". İstiklal Marşı şairi Mehmet Akif anlatılır. Yanında denge unsuru olsun diye Nazım Hikmet eksik edilmez. Gaf üstüne gaf yapılarak bu işi Nazım'ın şiirlerini "devletin temeline birer dinamit" olarak değerlendiren Atatürk'ün ilkeleriyle kamufle etmeye çalışırlar. Sonuç mu? Sonuç kendini Brezilya dizilerinde rock konserlerinde Avrupa hülyalarında arayan bir gençlik.

Yapılan tüm yanlışların, dalınan tüm gafletlerin içerisinde bu millet, kaktüslerin arasında açılan bir gül misali kendi kadrolarını yetiştirmesini bilmiştir. Gün gelecek bu kadrolar kaynağını Türk İslam medeniyetinden alan eğitim anlayışını hakim kılacaktır. İşte bu bizim gerçek mücadelemizdir.

Hep Buradaydık Heç Bi Yerlere Gitmedik.

Dün olduğu gibi bugünde
Gerektiğinde tarlada ırgat,
Gerektiğinde kuşanılmış pusat
Kurtulmuşluğun gününde
Hep buradaydık ,heç bi yerlere gitmedik.

Karış karış bölünürken coğrafyamız,
Tarih sayfalarına damlarken kanımız,
Anadolu'da semayı titretirken andımız
Dostlarımızdan vefa görmedik
Hep buradaydık heç bi yerlere gitmedik.

Kuşatıldık yedi koldan zalimce,
Süngülendi bebelerimiz haince
Besleddiklerimizi karşı safta görünce
Yine de kin duyup ihanet etmedik
Hep buradaydık heç bi yerlere gitmedik.

Asker oldu da ciğerimiz toy çağında
Helal ettik sütümüzü attık vatan ocağına
On altısındaydı sahip çıkarken sancağına
Ocağımızı söndürdük düşmanı güldürmedik
Hep buradaydık heç bi yerlere gitmedik.

Çağrımızdı bağımsızlık uğruna şehadet
Sarıkamış'ta gözü açık gitti Mehmet
Talana karşı gösterilen merhamet
Biz ekmeğimizi yiyenleri dost belledik
Hep buradaydık heç bi yerlere gitmedik.

Fatma GÜLŞEN

..... VE VURUYORLAR

Fehimdar ÇİFTÇİ
Bolu İlköğretim Müfettişleri Başkan Yardımcısı

Hakikatların ağırlığı karşısında, kuştüyü yataklarda büyümüş, yumuşak kucaklarda yetişmiş olanlar hemen geriye çekilmeyi tercih ederler. Bu ağır gerçekler karşısında, kabuğuna çekilip, hayallerinin inşasına dalarlar. Onların besledikleri hayallerde, mor dağların arkasında neler var, neler yok değildir. Bu hayal bir kızılelma ülküsü, bir ilahi kelimetullah, veya Devlet-i Ebed Müddet sevdası hiç değildir. Onlar, hangi mağazanın neyi sattığını, insanların asgari ücretle geçindiği bir ülkede marka olmuş ürünü nasıl alacağının; kaç kadehte kendinden geçebileceğinin, kaç kızı kandırıp süfli emellerine alet edebileceğinin basit, sığ ve yavan düşüncelerin entel adamlarıdır. Bar çocuklarının bedenleri bu ülkede yaşasa da, kalpleri, beyinleri küresel kraliyet cambazlarının dünyasında gezinir. Cumhuriyetin nimetlerini kullanır, cumhura balta vurmaktan geri durmazlar. Onlar "şok" geçirmeden kendilerine gelemezler. Bazen şoklar bile sinek vızıltısı gibi gelebilir.

Cumhuriyet… Aziz Atatürk'ün Türk ruhuna biçtiği kaftan… Mozaik sevdalısı olanların değil, kilim deseni gibi nakış nakış, renk renk ruhumuza çeşni katan gönül erlerinin bıraktıkları yadigâr… Kuşakların, çağların arkasına taşıyacakları mukaddes emanet…Ağadan, efendiden, çağdaş kölelikten kurtulmanın adı. Milletler ailesi içinde Türk Milleti'nin de birer şahsiyet gibi onuruyla ayakta durduğunu dosta düşmana gösteren cumhuriyet…

Milli bayramlarda herkesin milli hisleri yavan okşaması, Atatürkçü olması, bu arada nutuklar söylemeleri usulden sayılır. Kürsüye çıkanın kimliği önemli değildir. Hatta söylediklerine kendisinin de inanması gerekmez… Bu törendir, nasıl olsa bayramların sahipleri okullar var. Sanki diğer kurumlar ve unsurlar milli bayramların sahibi değildir. Önemli günleri kutlamak öğretmenlerin rutin işlerinden biri gibidir. Sanki bu memlekette sadece öğretmenler ve öğrenciler var. Cumhuriyet çocuklarının diğerleri neredeler? Bayramlarının anlamını cumhuriyetin önemini vatandaşa izah edecek sanatçılarımız, aydınlarımız, öteki kurumlarımız neredeler? Cumhuriyete sahip olma refleksini hangi "ağa", hangi fısıltıyla kırmaktadır? Törenlerde konuşmak en büyük vazifedir. Bu vazife yapılırken, cumhuriyetin faziletinden, laikliğin gerekliliğinden ifade buyurmak elzemdir. Ama yetmiş milyon ülke evladının bu ortak harcı için, kim yavan ve yüngül (*) davranıyorsa, bunun adı Türk'ü canevinden vurmaktır.

Albayrak üstüne bayrak istemem… Bayraksız yaşamaktansa ölmek daha güzeldir. Rahmetli Arif Nihat Asya'yı yeniden okumak gerekiyor. Ne demişti üstat; " Bir genç kızsam,/ gelirse kutlu günüm ,/ kurulursa düğünüm,/ telsiz duvaksız olabilirim, /bayraksız olamam… Bir delikanlıysam/ Atsız pusatsız olabilirim/ Bayraksız olamam…"

Al bayrakta al olmayı, Vatanda bir olmayı, Türk'e de dil olmayı gönülden isteyenlerin, mahzun, üzgün, bakışları arasından alkışların eşliğinde yürüyüp gidenlerin, istihza ile tebessüm etmeleri insana kurşun gibi dokunmaktadır. Bu satırları okurken ne olduğunu anlayamayanlara sözümüz yok. Bunu yaşayanlar bilir. Yaşamak, dünyaya, dünya gerçeklerine "evet, tamam, kabul ettim" demenin bir başka yoludur. Yaşıyor ve görüyorum.

Türk gençliği Atasının söylediklerinin, onun gösterdiği hedeflerin çok uzağında… Ve O'nu anlayacak dil hanesi hacimli ve çaplı değil, kurak arazide solmaya yüz tutmuş, nazenin bir çiçek gibi boyun büken bir nesil… Argonun açtığı dil yarası… Argonun emaneti entel konuşmalar ve malayani serzenişler.. Eyvah!.. Riyakâr tutum ve tavırların profesyonel davranışlarla ortaya konulduğu bir arenada, en az onlar kadar profesyonel davranılmıyor-

sa, zafere ulaşılması mümkün değildir. Uyku hapı yutmuş gibi yorgun dolaşan bir nesil, bu kafayla Atasını anlayamaz... Ne demişti büyük önder. "Benim etimin ve kemiğimin babası Ali Rıza Efendi, duygularımın babası Namık Kemal, düşüncelerimin babası Ziya Gökalp'tir." Bu tarihi ve önemli sözler, Büyük Önder Gazi'nin, Mussolini'nin damadı Kont Sforza, perapalasta söylediklerdir. Devam edelim... Türk çocuklarını kelime ve kavramlarla vurdular. Hem öyle bir vuruş vurdular ki, dünden koparıp, yarına da asi eylediler. Harflerle de tuzak kurdular. Devşirme çocuklarına devşirme kitaplar yazdırıp, aydın(!) adamların icazetlerini aldılar. Zaten onlar hep aydın kaldılar ve bir türlü entelektüel olamadılar. Entelektüel münevverin, aydın ise entelin karşılığıdır. Entel, Fransızca'nın, ağır ve bunaltıcı bohem atmosferinde, Türkçe'nin berduş havasında, ilimcenin ise; aydın olmayan ama aydın gibi geçinen, hiçbir zaman kendisi olamamış ve hep birilerinin dedikleriyle, demişleriyle, ne diyecekleriyle meşgul olanların çağdaş adıdır. Onlar X, W, Q.. in çapraz hesapları içinde Türk'ün haremi ismetini içerden vurdular. Entel ihaneti dalga dalga yayıldı. Entel barlarda, altın sarısı kadehlerin gölgesinde vatan kurtaran adamlar oldular. Onlar Anadolu coğrafyasında genleri bulunan Atatürk'ün, yine bir Yörük nağmesi eşliğinde beşiğinin sallandığını nasıl bilsinler? Larende'den (*) Selanik'e uzanan kutlu bir yürüyüşün önderleri olarak Fatih'in seçtiği kutlu bir soyun, kahraman Alperenle-rinin soylu yürüyüşünü nereden bilsinler ? Onlar ecdat bellemekten çok, manken adlarını bilerek aydın oldular. Ama biz biliyoruz ki, enteller milletten kopuş senaryosunun baş aktörleriydi.

Bunca çökmüş ve çürümüşlüğe rağmen insanlık ve insan diye bir varlık varsa, ideal diye yüce bir değerde olacaktır. Selamımız, duamız, yönümüz adanmışlık düzeyinde ideale bağlı olanlaradır. Yine Ata'nın sözüyle seslenelim, "Türk demek Türkçe demek, Ne Mutlu Türk'üm Diyene!.. Sözün aslı budur. Her ne kadar Türk'ün adından korkanlar var ise de, Türk Allah'ın, yeryüzünde yaşayan diğer kavim, kabile, boy. soy, oymak ve obalara en büyük hediyesidir. Şeytan ocaklarının harıl harıl çalıştığı bu küçük dünyada, kahraman Türk çocuklarının, erdem sahibi yiğit delikanlıların silkinip ayağa kalkarak hep bir ağızdan, ama en gür seda ile "Albayrak üstüne bayrak istemem!." diye, haykırmaları gerekir.

İdeallerin sevdalısı olanlardan değil, düşmanlarından söz edilmektedir. "Rakipsiz nefret ve sınırsız şehvet" duygusunu en çok satan değer haline getirenlerin, yüksek idealleri olabilir mi? Asil ile süfli, temiz ile kirli, berrak ile karışık nasıl aynı değilse, şehvetle idealde aynı olamaz.. Dün böyleydi; biri yükselişi, diğeri çöküşü üretti. Bugünde böyledir. Buna aynı denmediği gibi, kıyas bile edilemez.

Muhatabımız cumhuriyet çocuklarıdır. Cumhuriyet... Ulu soylu hakanın yadigârıdır Cumhuriyet, Türk'ün temiz vicdanının sicil defteridir. Cumhuriyet, tek bayrak, tek dil, tek devlet kazanımlarının tescili, bağımsızlığın otağıdır. Cumhuriyet Türk töresinin yeniden muktedir olmasıdır. Durun ve düşünün!... Bu memlekette milli refleks ve motivasyonu kırmak istiyorlar... Ulus/devlet olmuş ülkemizi küçük devletçiklere kabilelere ayırmak istiyorlar. Bu Atatürk mülküne ihanetin üst derecesidir. Gerçek anlamda, bu memlekette kimsenin problemi yoktur. Problem Türklerindir, ama onlarda hala anlamış değildir...

Ne kadar yazık!... Türk çocuklarını kalbinden vurdular. Meyhanede orta kadınlarının attığı şuh kahkahaları, meydanlarda atılan davudi sesli kahramanların haykırışlarıyla karıştırdılar.

Hayatı Türk'e göre tanımlayan, eşyaya yüreğimizin kıvamını veren, yaşananları gönül ve bilim gözüyle yorumlayan, sessizliğe ses veren kavramlarımız olmalıdır.

Türk'ün Yunus yanı da, Yavuz yanı da olmalı. Bu gökkubbenin altında dünyayı Türkçe okumalı. Gönül mihrabımıza misafir olan gönül erlerine taa uzakta büyük bir hedef göstermeli. Türk çocukları Avrupa'nın sefil yolcusu değil, fetih yolcusu olmalı...

Ve bu yolculuk kızıl elmaya kadar sürmelidir...

(*)- Yüngül : Hafif manasında

(*) - Larende: Karaman'ın eski adı

DERSİMİZ SOYKIRIM

Ders : Fransızların yaptığı soykırımlar
Konu : Fransa'nın Cezayir Soykırımı
Süre : 40 Dakika

Giriş

Cezayir 1830'dan 1962'ye kadar yani toplam 132 yıl süreyle Fransa'nın işgalinde kaldı. Bu süre içinde Cezayir halkı da kesintili olarak bağımsızlık savaşları verdi. En şiddetli savaş ise 1954-1962 arasında gerçekleştirilen büyük bağımsızlık savaşıdır. Bu süre içinde Fransız işgalciler 1,5 (bir buçuk) milyon Cezayirliyi hunharca şehit etmişlerdir. Fakat Fransa'nın Afrika'da gerçekleştirdiği tek katliam Cezayir katliamı değildir. Fransa hemen hemen girdiği tüm Afrika ülkelerinde benzer katliamlar gerçekleştirmiştir. Öldürülenlerin sayısı belki farklıdır ama hepsinde de aynı vahşet ruhunun etkin olduğunu görüyoruz. Üstelik bu katliamlar Ortaçağ'ın karanlık zihniyetiyle değil 20. yüzyılın yani modern çağın modernist felsefesiyle, insan hakları, uluslararası hukuk gibi kavramların bütün dünya kamuoyunun literatürüne girdiği bir dönemde gerçekleştirilmiştir.

Fransa'nın Cezayir İşgali

Fransa'nın Cezayir'e yönelik işgal amaçlı saldırıları 1827'de başlamıştır. O tarihte Cezayir, Osmanlı Devleti'ne bağlı bir eyalet durumundaydı ve başında da aslen İzmirli olan Dayı Hüseyin Paşa bulunuyordu. Fakat Osmanlı Devleti'nde baş gösteren zayıflama Cezayir'i de Fransa karşısında zayıf duruma düşürmeye başlamıştı.

O sıralarda Yunanistan işgaliyle uğraşan İstanbul yönetimi (Babıali) ise olaylara müdahale etme imkanından yoksundu. Fransa, İngiltere ve Rusya'yla da işbirliği yaparak 20 Ekim 1827'de Navarin'deki Osmanlı donanmasını yaktı. Bu olaydan kısa bir süre sonra 1828-29 Osmanlı-Rus Savaşı başladığından Cezayir, Fransa karşısında iyice yalnız kaldı. Bu duruma rağmen yine de Fransa, Cezayir'i kısa sürede işgal edemedi. 14 Haziran 1830'da General Bourmont komutasında yeni bir donanma ve 37.000 kişilik takviye birlik gönderdi. Bu takviye güçlerle 5 Temmuz 1830'da başkent Cezayir'i işgal edebildi. Fakat o sırada meşhur Emir Abdülkadir komutasında bir gerilla savaşı başlatıldığından Fransa, Cezayir'in tümünü ele geçiremedi. Emir Abdülkadir'in işgal kuvvetlerine karşı direnişi 1947'ye kadar sürdü ve Fransa'nın ülkenin tümü üzerinde hakimiyet sağlaması da ancak bu direnişin sona ermesinden sonra gerçekleşti.

Fransa Sultasındaki Cezayir

Fransa, 22 Temmuz 1834'te Fransız Kuzey Afrika Genel Valiliği'ni kurdu. Bu genel valiliğin işi daha çok ülkedeki sömürge yönetimini güçlendirme amacıyla ülkenin batısında Emir Abdülkadir liderliğinde, doğusunda da Ahmed Bey'in liderliğinde bağımsızlık savaşı veren gerilla güçleriyle uğraşmak oldu. 1847'ye kadar süren bu savaşta işgal güçleri epey kayıp verdiler.

Fransız işgal güçleri Cezayir halkının direnişini kırmak ve bağımsızlık yanlısı direnişe destek vermesini engellemek amacıyla askeri, siyasi, dini, kültürel ve ekonomik her baskı yolunu denediler. Kültürel yönden halkın Müslüman ve Arap kimliğini yok etmek amacıyla baskı yaptı, Arapça ve Berberice yerine Fransızca'yı hakim kılmak için uğraştılar. Dini yönden Müslümanlığın yerine Hıristiyanlığı hakim kılmak için yoğun bir misyonerlik faaliyeti başlattı ve bu amaçla baskı uygulamalarına başladılar. İşgale karşı direnen kabilelerin ara-

zilerine el koymak suretiyle ekonomik baskı metotlarına başvurdular. Halka hizmet veren vakıflara ait gayri menkullere el koymaya başladılar. Ülkenin en güzel bölgelerinde sömürge yerleşim birimleri oluşturdu ve buralara Avrupalıları getirtip yerleştirdiler. Avrupa'dan göçü teşvik amacıyla da yerli kabilelerden zorla gasp edilen araziler göçmenlere bedava dağıtıldı. 1841-1850 yılları arasında yerli ahaliden gasp edilen 115 bin hektar arazi Avrupalı göçmenlere bedava dağıtılmıştır. 1930'da ise bu şekilde Avrupalı göçmenlere dağıtılan arazinin miktarı 2 milyon 345 bin hektarı (23 milyon 450 bin dönümü) bulmuştur. Bu teşvikler yüzünden de Avrupa'dan göçte göze batar bir artış gerçekleşmiştir.

Despotik Bir Yönetim

Fransa, Cezayir'i işgal ettikten sonra ülkenin yerli halkını yönetmek amacıyla "Arap Büroları" adı verilen askeri merkez-ler oluşturdu. Bu merkezler zulüm ve baskı anlayışına göre teşekkül etmişti. Bu yönetim biçimi 1870 yılına kadar devam etti. Tamamen işgal güçlerinin kontrolünde olan bu merkezler bir bakıma ülkede sıkıyönetimi hakim kılan askeri merkez-ler durumundaydı.

1870'te sivil yönetime geçildi ve Cezayir, Fransa İçişleri Bakanlığı'na bağlandı. Bu gelişmeden sonra 1871'de Muhammed el-Mukrani'nin etrafında toplanan 200 kadar kabile ülkenin tamamına yayılan bir ayaklanma başlattı. 1881'de Sidi Şeyh liderliğinde ikinci bir ayaklanma gerçekleştirildi. Fransa sömürge yönetimi her iki işgali bastırmak için de ülkenin her tarafını kan gölüne çevirdi ve binlerce insanı vahşice katlettiler. İkinci ayaklanma 1884'te bastırılabilmiştir ve bu üç yıllık süre içinde çok sayıda insan katledilmiştir. Bu isyan bahane edilerek ülkedeki tüm yargı mekanizması askıya alınmış ve "Yerli Kanunu" adı verilen zulüm kanunları uygulamaya geçirilmiştir. Bu kanunların uygulaması 1919'a kadar sürdürüldü. Bu kanunlar Fransızlara özel bir ayrıcalık tanırken Cezayirlileri bütün insan haklarından mahrum ediyordu. Yani bu kanunlara dayalı olarak Amerika'dakine benzer şekilde bir tür ırk ayrımı politikası uygulanıyordu. Bu politika Cezayirlileri aynı zamanda ekonomik yönden de zor duruma sokuyordu. Onlardan ağır vergiler alarak işgal yönetiminin tüm giderlerini onlardan alınan vergilerle karşılıyordu. Bu uygulama çok sayıda Cezayirliyi ülkelerini terk etmeye zorlamıştır.

Vahşete Karşı Başkaldırı

Fransa'nın uyguladığı baskı politikası Avrupa'dan getirtilen göçmenlerle işgal yönetimiyle işbirliği içindeki küçük bir azınlık dışında bütün Cezayir halkını ikinci sınıf vatandaş durumuna sokmuştur. Bu muamele yüzünden ülkenin asıl sahibi durumundaki kalabalık kitleler fakirleştirilmiş, oldukça büyük sıkıntılarla karşı karşıya bırakılmıştır. İşte bu vahşet uygulamaları ülke halkının sürekli tepkilerine, protestolarına sebep oluyordu. Ancak Fransa'nın ülkeye hakim kıldığı despotik yönetim bütün tepkileri insanlık dışı metotlarla susturuyordu. Ayrıca uygulanan özel metotlarla ülkedeki kabile düzenlerinin bozulmasına ve böylece halkın birlikte hareket etmesinin engellenmesine çalışılıyordu. Bütün bu olumsuzluklara rağmen yine Cezayir halkı işgale boyun eğmek istemediğini çeşitli şekillerde belli ediyordu.

Cezayirliler işgale karşı tepkilerini ortaya koymak için zaman zaman muhtelif sivil teşkilatlar kurdular. Fakat bu teşkilatlar genellikle kısa ömürlü oldu. Çünkü Cezayir bu teşkilatların işgale karşı tehdit oluşturabilecekleri kanaatine varınca hemen kapatıyordu. Fakat bunların içinde Abdülhamid bin Badis'in ön-

derliğinde 1931'de kurulan Müslüman Alimler Cemiyeti (Cemiyetu'l-Ulemai'l-Muslimin)'nin büyük bir etkisi oldu. Bu hareket ülkede bir milli kültür hareketi ve Cezayir halkını Avrupalılarla eşit haklara sahip hale getirmek için mücadele başlattı. Fakat ne yazık ki Bin Badis'in 1940'ta vefat etmesi üzerine bu hareket de dağıldı. Bununla birlikte II. Dünya Savaşı esnasında ve sonrasında ortaya çıkan hava Cezayir halkındaki bağımsızlık ruhunun daha da canlanmasına sebep oldu. II. Dünya Savaşı'nın bitmesinden sonra 5 Ağustos 1945'te Cezayir'de gerçekleştirilen törenlere katılanların Cezayir bayrağı taşımaları ülkedeki işgal kuvvetlerini kızdırdı. Bu olay üzerine işgal kuvvetleri bir silahlı saldırı gerçekleştirdiler ve Cezayir kaynaklarına göre en az 45 bin kişi hayatını kaybetti. Olaydan sonra bağımsızlık yanlısı liderlerden Mesali el-Hac başta olmak üzere pek çok kişi de tutuklandı. Siyasi teşkilatların da tümü kapatıldı. İşte bu gelişmeler Cezayir halkındaki tepkinin daha da artmasına sebep oldu. Bu tepki ülkede gizli bir bağımsızlık yanlısı örgütlenmenin oluşmasına da yol açtı. Yani henüz fiili direnişe geçmeyen bir milli hareket ortaya çıktı. Bu durumu gören Fransa 1947'de bazı iyileştirmeler yaptıysa da bu çok fazla bir değişiklik getirmedi.

Ve Ayaklanma

Gereken hazırlıklar yapıldıktan sonra 1 Kasım 1954'te bir bildiriyle halk silahlı ayaklanmaya çağrıldı ve işgale karşı silahlı mücadele başlatıldı.

Ayaklanmanın başlamasıyla birlikte özellikle kırsal bölgelerdeki Cezayirliler kitleler halinde gerilla birliklerine katıldı. Ulusal Kurtuluş Cephesi kendisi için sömürge sisteminin kaldırılması, bağımsız Cezayir'in kurulması, inançlara ve insan haklarına saygı ve geniş bir toprak reformu gibi hedefler belirlemişti. Kısa zamanda halkın desteğini almakta gecikmedi.

Fransa bu ayaklanmayı bastırabilmek için tam anlamıyla bir vahşet sergiledi. 28 Ağustos 1955 tarihinde olağanüstü hal ilan edildi. Artık Cezayir'in her tarafında oluk oluk kan akıyordu. Çünkü Fransız işgal kuvvetleri haksız bir şekilde işgal etmiş oldukları Cezayir toprakları üzerindeki hakimiyetlerini sürdürebilmek için her yola başvuruyor, halkın direnişini kırmak için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlardı.

Fransızlar, Cezayirli gerillalara karşı hava saldırılarına ağırlık veriyordu. Bu yüzden Fransız saldırı güçleri daha çok "Fransız Paraşütçüleri" olarak ün salmışlardı. Bu paraşütçülerin çoğu eski Fransız sömürgesi Vietnam'dan getirilmiş tecrübeli saldırı timleriydi. Vietnam'da aldıkları yenilginin ezikliğini Cezayirli gerilla güçleri karşısında telafi etmeye çalışıyor ve aynı zamanda oradaki yenilginin acısını da çıkarmaya çalışıyorlardı. Bu yüzden saldırılarında tam bir vahşet sergiliyorlardı. Saldırılarında sadece gerilla güçlerini değil sivilleri de hedef alıyorlardı. Hatta caydırıcı olması için daha çok insan kaybına sebep olmak amacıyla kalabalık yerleşim merkezlerini birinci hedef olarak seçiyorlardı. Bunun yanı sıra Cezayirlileri direnişten vazgeçirmek amacıyla yakaladıkları kişileri uçaklardan aşağıya atıyorlardı. Bununla diğerlerine: "Eğer ayaklanmaya son vermezseniz sizin de başınıza gelecek olan budur!" mesajını vermeye çalışıyorlardı

Fransız işgal güçleri tabii ki sadece hava saldırılarıyla yetinmediler. Donanma ve kara kuvvetleri de tüm Cezayir topraklarını saran bu ayaklanmaya karşı harekete geçirildi. Fransız işgal güçleri bir yandan bu vahşi saldırıları sürdürürken bir yandan da Cezayir'e askeri ve ekonomik yardım gelmesini önlemek amacıyla Batı Akdeniz bölgesinde Ortaçağ dönemlerinde yaygın olan deniz korsanlığına benzer bir faaliyet başlattı.

Cezayir Bağımsızlığına Karşı Fransa-İsrail İşbirliği

İsrail, 1954 yılındaki ayaklanmadan önce de Cezayir'deki gelişmeleri çok yakından izliyordu. Özellikle MOSSAD, Cezayir'de gelişen bağımsızlık hareketini yakın takibe almıştı. Ayaklanma ile birlikte de İsrail, Fransız sömürge yönetimine aktif destek vermeye başladı. İsrailli askeri uzmanlar, gerilla savaşı konusunda tecrübesiz olan Fransız birliklerine özellikle de gerilla savaşında helikopter kullanımı konusunda eğitim verdiler.

Cezayir tam bağımsızlığını kazanıp, Birleşmiş Milletler'e katıldığında da sadece İsrail, Cezayir'in kabulü aleyhinde oy kullanmıştı.

İnsanlar Kitleler Halinde Öldürüldü

Cezayir'de 1 Kasım 1954'te başlayan ayaklanma 19 Mart 1962'de ilan edilen ateşkese kadar devam etti. Yani yaklaşık yedi buçuk yıl. Gün olarak ise toplam 2694 gün. Bu süre içinde bir buçuk milyon Cezayirli şehit edildi. Yani savaş süresince günde ortalama 557 Cezayirli hunharca katledildi. Bu rakam Cezayir'deki Fransız katliamının ne kadar vahşice, ne kadar hunharca olduğunu apaçık bir şekilde gözler önüne sermektedir. Ölü sayısının bu kadar fazla olmasının sebebi yukarıda da ifade ettiğimiz üzere saldırılarda özellikle kalabalık kitlelerin hedef seçilmesiydi.

Tarihi bilgilere göre Cezayir'in bağımsızlık mücadelesi verdiği dönemde nüfusu 8-10 milyon civarındaydı. Buna göre Fransız işgal kuvvetleri ülkedeki nüfusun % 15'ini öldürmüşlerdi. Yani her 6,6 kişiden 1 kişi 7,5 yıl süren bir

bağımsızlık savaşı esnasında öldürülmüştü. Bu ise her aileden en az bir kişinin hayatını kaybetmesi anlamına geliyordu. Bu ise apaçık bir soykırım niteliği taşıyordu.

Fransız vahşetinden ülkeye yerleştirilen bazı Fransızlar da nasiplerini almışlardı. Başkent Cezayir'in Babu'l-Oueyd semtine yerleştirilen Fransız kökenliler işgal yönetiminin tutumuna itiraz ettiklerinden ve Cezayir'deki halka Fransa'daki halka tanınan hakların aynısının tanınmasını istediklerinden dolayı işgal kuvvetlerinin hışmına uğradılar. Ünlü general Charles de Gaulle'ün emriyle Babu'l-Oueyd'e giren Fransız işgal kuvvetleri burada ikamet eden birçok Fransızı öldürdüler.

Her Şeye Rağmen İstiklal

Fransız işgal kuvvetlerinin sergilediği onca vahşete rağmen Cezayir halkı istiklalini elde etmekte kararlıydı. Çünkü ölümden kaçarak işgalin gölgesinde yaşamayı kabul etmesi durumunda maruz kaldığı baskı, şiddet ve zilletin artacağını biliyordu. Bu yüzden kararlılıkla direnişini sürdürdü.

Ulusal Kurtuluş Cephesi, 19 Eylül 1958'de Mısır'ın başkenti Kahire'de Ferhad Abbas'ın başkanlığında Geçici Cezayir Hükümeti'ni kurdu. Bu hükümet önce Kahire'de sonra Tunus'ta faaliyetlerini yürüttü. Cezayir halkının bu kararlı mücadelesi dünyada geniş yankı buldu. Bu yüzden Arap ülkelerinin tamamı ve bazı Asya ve Afrika ülkeleri Geçici Cezayir Hükümeti'ni tanıdı. Ancak Batı'da bu hükümeti tanıyan herhangi bir ülke çıkmadı. Fakat bu duruma rağmen Fransa, Cezayir halkının kararlı mücadelesi karşısında çok uzun süre dayanamayacağını anlamaya başlamıştı. Bu yüzden General De Gaulle, Cezayirlilere bazı haklar tanıdı. Ama bu, Cezayir'in tam bağımsız olması için savaşan Ulusal Kurtuluş Ordusu'nu tatmin etmedi. De Gaulle, 16 Eylül 1959'da Birleşmiş Milletler'de yaptığı konuşmada Cezayir halkına kendi geleceğini belirleme hakkı tanınacağını açıkladı. Bu arada Afrika'daki diğer Fransız sömürgeleri de birer birer bağımsızlıklarını elde ediyorlardı. Dolayısıyla Fransa, Cezayir'i daha uzun süre elde tutamayacağını anladı. Dünya kamuoyunda da Fransa'ya karşı ve Cezayir halkının lehine bir hava oluşmuştu. Sonuçta Fransa, 14 Haziran 1960 tarihinde Cezayir bağımsızlık savaşının liderleriyle görüşme masasına oturmaya hazır olduğunu açıklama ihtiyacı duydu. Bu açıklamanın üzerinden 10 gün geçtikten sonra 25 Haziran 1960 tarihinde Fransa'nın Melun şehrinde görüşmeler başlatıldı. Bu görüşmelerden bir sonuç çıkmayınca Cezayir'de yeniden toplu direniş eylemleri gerçekleştirildi. Bunun üzerine Fransa yaklaşık bir yıl sonra 20 Mayıs 1961 tarihinde görüşmeleri tekrar başlattı. Yürütülen görüşmeler 18 Mart 1962'de Evianles-Bains Anlaşması'yla sonuca bağlandı ve Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesi (FLN) 19 Mart 1962'de ateşkes ilan etti. Söz konusu anlaşmaya göre yapılacak bir referandumda halkın onaylaması şartıyla Fransa, Cezayir'in bağımsızlığını tanıyacak ve Messu'l-Kebir'deki deniz üssü haricinde tüm askeri güçlerini üç yıl içinde geri çekecekti. 1 Temmuz 1962'de gerçekleştirilen referandumda halkın % 91'i bağımsızlık lehinde oy kullandı ve böylece Cezayir, resmen bağımsız bir devlet kimliği kazanmış oldu. Bağımsızlık aleyhine oy kullananlar ise Fransa'dan getirtilip bu ülkeye yerleştirilenlerle, onlarla iş birliği içindeki küçük bir azınlıktı.

EĞİTİM DÜNYAMIZIN MESELERİ VE ÇÖZÜM YOLLARI

Gazi KARABULUT

Bir ülkede iyi gitmeyen bir şeyler varsa hele hele o iyi gitmeyen unsurun temelinde o ülke insanının zihniyeti yatıyorsa orada ciddi manada bir eğitim problemi var demektir.

Toplum hayatını şekillendiren öğretmenlerdir. Öğretmenlik mesleğinde hammaddenin insan olması, onu diğer bütün mesleklerden farklı ve üstün kılmaktadır. Zira insan; aklı, ruhu, bedeni ve nefsi ile oldukça değişik, değişik olduğu kadar da karmaşık bir yapı arz etmektedir.

Beşeriyet üzerinde çalışmak, onu işlemek, başlı başına sabır isteyen büyük bir sanattır. Bu sanatı icra eden öğretmenin kendisini çok iyi yetiştirmesi, mesleki hayatında yeni gelişmeleri takip etmesi, çağımızın bilgi ve iletişim çağı olduğunu unutmadan, çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve niteliklere sahip olması gerekir. Çünkü insanı hayata hazırlayan ona kişilik kazandıracak olan öğretmenin hatasının telafisi mümkün değildir.

Ben yıllarca "Bir öğretmeni tanımak istiyorsanız öğrencisine, öğrenci hakkında fikir sahibi olmak istiyorsanız öğretmenine bakın", demişimdir. İşte bu sebeple diyoruz ki maarif davası bir neslin yok ediliş ya da kurtuluş davasıdır. Bu dava temiz yürekli, pak sineli, hizmeti ibadet bilen bir eğitim ordusu ve yapıya uygun milli, ahlaki, gelişimci bir eğitim sistemi ile mümkündür.

Öğretmenlerin kendi meslekleri ile ilgili dikkat etmeleri gereken pek çok husus vardır. Çünkü öğretmen için yaptığı iş meslek olmaktan ziyade bir hayat tarzıdır. Öyleyse öğretmen şu hususlara dikkat etmelidir:

1.Öğretmen her durumda faziletli bir kişi olmalıdır. O, mesleği için uygun gördüğü kişileri bu mesleğe girmeye teşvik etmelidir.

2.Öğretmen daima vakarlı olmalıdır.

3.Maddi vaziyeti ne olursa olsun mesleki vazifesini asla ihmal etmemelidir.

4.Öğretmen maddi kazanç için hiçbir müesseseye vasıta olmamalıdır.

5.Gayr-i ahlaki tavır ve davranışlardan uzak durmalıdır.

6.Zorda ve darda kalanlara, karşılık beklemeden Allah rızası için yardımcı olmalıdır.

7.Üretici ve faydalı olmalıdır.

8.Empatiyi elden bırakmamalı, hoşgörü abidesi gibi davranmalıdır.

9.Milli çıkarları her zaman kendi çıkarlarından üstün tutmalıdır.

10.Öğretmen, kendi meslektaşlarını haksız yere tenkit etmekten ve onları kırmaktan kaçınmalıdır.

11.Kendi yaşantısı ile örnek bir kişiliğe sahip olmalıdır.

12.Her öğretmen, daima bir inanç timsali gibi davranmalı, o şekilde yaşamalı ve o ölçülerde bir nesil yetiştirmelidir.

13.İyi bir öğretmen, milli-manevi değerlerle mücehhez, hayatıyla, münasebetleriyle, örnek bir insan, yetiştirdiği öğrencileri ile altın bir neslin mimarı olan kişidir.

Milletimizin içinde bulunduğu buhranlar anaforundan çıkması, yok edilen bir neslin yeniden dirilişi, kaybolan asl-i cevherin yeniden dönüşü ancak ve ancak İLİM-İMAN şuurunu beynine, ruhuna, gönlüne, yüreğine, hayatına hakim kılan ve bu düsturlarla nesil yetiştiren eğitimcilerle mümkündür.

Bütün bunlarla birlikte değerlendirmemiz gereken bir başka nokta da eğitim sistemimizdir. Böylesine bir mesele bizim ülkemizde politik kaygılara kurban edilmekte ve günü birlik değişikliklerle, zaten çizgisiz olan öğrenim sistemimiz tamamı ile bir kaos yaşamaktadır. Hal böyle olunca sistemsizlik üzerine kurulu

bir Milli(!) Eğitimin ürünü olan nesiller, bırakın edindikleri bilgilerle çağın gerektirdiği donanımlara sahip olmayı, en okumuşlarımız bile milli ve manevi değerlerimizi törpüleyen nesiller olarak yetişmişlerdir. Bunun neticesinde ise "Evet efendimcilik", "güdümlülük" yeni neslin şiarı olmuştur. Dikkat edilirse son yıllarda deyimlerimiz arasında yer alamaya başlayan "hortumculuk", "cukkayı götürmek" gibi ifadelerin müsebbipleri, biri de dışardan olmak üzere iki diploma sahibi insanlardır. Demek ki meselenin özü insan yetiştirdiğini iddia ettiğimiz eğitim sistemimizde yatmaktadır.

Sistemin temel problemi eğitimcilerle alakalıdır. Günümüzde eğitim-öğretimle uğraşanlar mesleklerinin kutsaliyeti konusunda hassasiyet göstermemektedirler. Her ne kadar herkes "Öğretmenlik kutsal bir meslektir.", dese de uygulamada aynı inceliğe ve anlayışa şahit olamıyoruz.

Her öğretmenin bir inanç ve temsil şahsiyetine sahip olmaları gerekirken pek çoğu zamanını meslek ahlakına zıt mekanlarda (kahvehaneler, öğretmen evi lokalleri, eğlence mekanları vs…) heba etmektedir.

Davranış itibari ile örnek şahsiyet sergilenememekte, hatta insanlığın istikbalini şekillendirecek olan eğitimciler toplum içindeki tavırları ile olumsuz görüntüler bile sunabilmektedirler. Şüphesiz bu ifadeler genele addedilemez. Öyle öğretmenler vardır ki; görev yaptığı yerin sadece çocuklarını değil tamamını milli, ahlaki, gelişimci, yaşanabilir mekanlar, pek çok projeler, aktif sosyal diyalog gibi atılımlarla harikulade bir ortamın oluşmasını sağlamışlardır.

Sistem en büyük arızayı programı ile vermektedir. Okullarda işlenen konular pek çok kez öğrencinin hayatını şekillendirme ve kolaylaştırma yerine zorlaştırmakta ve tenakuzlara sebep olmaktadır. Ayrıca çocuklarda bir milli his ve manevi doygunluk sağlamamaktadır. Özellikle ilköğretim birinci kademedeki konu yoğunluğu, uygulamalar sosyal gelişimi engellemekte, mevcut sınav sisteminden dolayı çocuklar tam manası ile bir at yarışçısına dönmektedirler.

Her yıl değişen öğrenme metotları da öğrencileri deneme tahtasına çevirmekte onları kararsızlığa itmektedir. Her ne kadar yeni öğrenme teknikleri gelişime açık gibi görünse de çocukları toplumsallaştırmaktan ziyade bireyselleştirmeyi hedef almakta ve öğrenciler kendileri için yaşamaya yönlendirilmektedir.

Bir başka problemimiz de okulların fiziki yapısıdır. Batıdaki ve bazı seçilmiş illerin dışındaki pek çok eğitim kurumumuzun eğitim materyali açısından durumu oldukça fakirdir. Özel okulların çok özel(!) imkanları sayesinde öğrencilerine sunduğu şartlar ile devlet okullarımızın durumu kıyas bile götürmemektedir. Ama maalesef herkes aynı yarışa tabi tutulmaktadır.

Sıkıntıların bir diğer boyutu da velilerimizdir. Velilerde görülen en büyük yanlış, çocuğunu başka çocuklarla kıyaslamalarıdır. Ayrıca okul ile irtibatın zayıf olması toplantılara ilgisizlik, çocuğa rehberlik yapmada yetersizlik gibi sebepler de eğitimde istenen hedeflere ulaşmaya engellemektedir. Tabi okullarımızda "Veli irtibatı ve eğitimi" gibi bir bölümün olmaması da velilerin yanlış tutumlar sergilemelerini hızlandırmakta, velilerin her okula çağrılması para isteneceği kanaatiyle ilgi görmemesi irtibatı zayıflatmakta, velilere aylık sunumların yapılmaması onların eğitime mesafesini artırmaktadır.

Öğretmenlerimizin her öğrencinin evine planlı, programlı ziyaretler yapması, yapıcı, sade, basit sözleşmeler yapmaları, sınıf günleri, veli günleri düzenlemeleri velilerimizi eğitim ve okul ile barıştıracaktır.

Bütün bunların yanında mevcut sınav sistemi, çocukların verilen bilgileri sadece sınav kazanmak için öğrenmesi yani ezberlemesi de bir başka vakıadır. Teste dayalı bir sınav sisteminde çocukların ifade kabiliyeti zayıf kalmakta; kitabı, testte zamanı iyi kullanmak için okuması maalesef robotlaşan bir neslin temelini hazırlamaktadır.

İllerimizde bu meseleleri değerlendiren kurulların olmaması, rehberlik çalışmalarının kağıt israfından öteye gitmemesi, idarecilerin gelişimden ziyade göstermelik başarıların peşinde koşması, eğitimcilerin mesai kavramı ile kendini sınırlaması, milli ve manevi heyecanları yansıtacak bir müfredatın bulunmaması bizleri sükut-u hayale uğratmakta ve gelecek nesiller adına "Bir Başka Bahar" tesellisi sunulması kaçınılmaz olmaktadır.

TÜBİTAK'IN TÜRKÇESİ

Yakup ŞİMŞEK

Bir devlet kurumu olan TÜBİTAK'ın yayın organı BİLİM VE TEKNİK'in Türkçesi maalesef- bozuk... Baskı tekniği, kâğıdı, resimleri ve ele aldığı ilgi çekici konularıyla kaliteli olan derginin dil, anlatım ve imlâsı tam bir keşmekeş içinde...

Bunu neye dayanarak mı söylüyorum? Bunu, BİLİM VE TEKNİK'in 2006 Temmuz sayısına bakarak söylüyorum. Bir derginin her sayfasında 20-30 dil hatası varsa başka ne denebilir ki?

İmlâ ve noktalama yanlışı derseniz yüzlercesini bulursunuz. Anlatım bozukluğu mu istersiniz? En az 40-50 tane...

Hadi şu cümleden ne anladığınızı söyleyin bakalım:

"90'lı yılların başında yaptığımız çalışmalarda yüksek vücut yapısı sayesinde Eğirdir de sudak aşılamasından sonra kendini daha sonra balık türleri sazan ve eğrezdi."

Aynı metinde geçen bir başka cümle de aynen şöyle:

"Balık üreticileri bu hızlı ve başarılı çoğalmadan, özellikle de yurt dışına ithal hareketlerinin de başlamasından da son derece memnundu."

Örnek olarak seçtiğimiz bu iki cümlenin anlatım bakımından yanlışlarla dolu olduğunu fark etmek için gramerci veya edebiyatçı olmaya gerek yok; Türkçeyi asgarî seviyede doğru anlayan ve kullanan herkes böyle ifadelerin bozuk olduğunu hemen anlar.

(Aslında bu iki cümlenin geçtiği tek sayfalık röportaj metni Haziran 2006'da yayımlanmış. Fakat metindeki bazı hatalardan ötürü düzeltip yeniden yayımlamışlar. Sizin anlayacağınız, yukarda dikkatlerinize arz ettiğimiz cümleler, "düzeltilmiş, tashih edilmiş" bir yazıya ait...)

BİLİM VE TEKNİK YAZILARI BOZUK MU OLMALI?

BİLİM VE TEKNİK yazarları bu satırları okuduklarında bize kızarlar mı acaba? Yoksa bir de "Canım, biz Türkçeci değiliz ki!.. Biz fenciyiz, matematikçiyiz; makale yazarken öyle her kelime ve cümle üstünde düşünemeyiz ki!.." diye kendilerini mi savunacaklar? Böyle davranacak olurlarsa iş değişir, daha vahim bir görüntüye bürünür. Çünkü fenciler, matematikçiler, doktorlar ve bilim adamları kendi meslekleriyle, kendi ana bilim dallarıyla ilgili bir makale yazacaklarsa hele bunu popüler bir bilim dergisinde yayımlayacaklarsa - kendi ana dillerine de dikkat edip özen göstermelidirler. Aksi hâlde, anlatmak istediklerini eksik ve yanlış anlatırlar; bazen de yukarıdaki gibi "anlatım ucubeleri" doğururlar. Okuyuculara, ana dillerini doğru ve güzel kullanmaları yönünde bir örnek teşkil edemeyip kötü örnek olurlar.

Meseleye bir başka açıdan bakalım: ÖSS veya OKS'ye giren milyonlarca öğrenci, eğer Bilim ve Teknik dergisindeki imlânın meselâ bitişik yazılan kelimelerin- etkisi altında kalmışlarsa bazı Türkçe sorularını yanlış cevaplandırabilirler.

HOŞ GÖRÜLEBİLİR Mİ?

Fenci ve matematikçilerin bazı imlâ hataları yapmaları bir dereceye kadar hoş görülebilir. Fakat onların yazılarını inceleyip tashih edecek hiç kimse yok mu kırk yıllık popüler dergide? Dergiye bakarsanız, redaktörü var. Ama ne iş yaptığını merak ediyoruz. Ayrıca derginin bir de Sözcük Dağarcığı sayfası var. Başlığına bakılırsa bu sayfayı hazırlayanların da dilci oldukları tahmin edilebilir. Fakat ne yazık ki onlar (Deniz Candaş Gökhan Tok) da diğerlerinden pek farklı değiller. Çünkü onların kaleme aldıkları metinlerde de hem imlâ hataları var, hem de anlatım bozuklukları... Üstelik bu arkadaşlar "subay" kelimesinin menşei hakkında bilgi (!) verirken tabiri caizse- sallamışlar. Demişler ki: "Su, eski Türkçede savaşçı erkekler için kullanılıyordu. Onların başındaki beyler de su + bay sözcükleri birleştirilerek subay olarak adlandırılıyordu."

Bu bilgide iki yanlış var: Birincisi, eski Türkçedeki "bay" kelimesi "zengin, varlıklı" manasında bir sözdür. İkincisi de, o devirlerde "subay" diye bir sözcük yoktu; 20. yüzyılda türetildi.

BİLİM VE TEKNİK'in, kendisini "popüler bilim dergisi" olarak tanıttığını da unutmayalım. Demek ki bu dergi çeşitli bilim ve teknik meselelerini halka aktarıp açıklamak iddiasında... İyi ama anlatımı doğru, açık ve duru olmayan bir dergi "popüler bilim dergisi" olabilir mi?

RESMÎ EVRAKTA BOZUK TÜRKÇE NE DEMEK?

Peki, nasıl oluyor da resmî bir yayın organında böylesine savruk ve sallapati bir Türkçe kullanılıyor?.. Son yıllarda başta İngilizce olmak üzere birçok tehlike ve tehdit karşısında zaten desteksiz kalan Türkçeyi bir de resmî kurumların böyle gelişigüzel, dikkatsiz ve hor kullanması nasıl izah edilebilir? Bilmiyoruz. İsterseniz burada susalım ve Peyamî Safâ'yı dinleyelim:

"Resmî dairelere kirli ve yırtık bayrak asmakla resmî evrakta aksak ve bozuk Türkçe kullanmak arasında millî remizlere ve değerlere saygı bakımından bir fark yok gibidir."

Son yıllarda bin bir türlü yoldan gelip hayatımızın her noktasına karışan Batılı kelimeleri renkli tabelalarımızda, renkli camlarımızda şımartırken kendi öz kelimelerimize üvey muamelesi yapıyoruz. İngilizce bir kelimedeki tek bir harf hatasını affetmeyen dikkatimiz, Türkçe kelimeleri yazarken maalesef dağılıp gidiyor. Yazık!..

Meselenin düşündürücü bir yönü de şu: T.C. devlet müesseseleri imlâ konusunda birbirlerinden farklı anlayışlar taşıyor. Milyonlarca öğrenci, yüzlerce kelimenin imlâsında TDK'ye göre mi hareket etsin, yoksa TÜBİTAK'a mı uysun? 1928 yılından beri süregelen imlâ tartışmaları ve farklı imlâ anlayışları, hiç olmazsa iki devlet kurumu arasında görülme-meliydi.

BİLİM VE TEKNİK'TE ANLATIM BOZUKLUKLARI VE DÜŞÜK CÜMLELER

BİLİM VE TEKNİK'te (Temmuz 2006); yanlış veya gereksiz kelime kullanımı, bazı eklerin fazlalığı veya eksikliği, tamlama hataları, cümle unsuru eksikliği ve benzeri kusurlardan kaynaklanan çok sayıda anlatım bozukluğu ve cümle düşüklükleri göze çarpıyor. Bu kusurları taşıyan bazı cümleleri inceleyelim:

1."Böyle durumlarda da bir şeye gerçekten mi tanık olduğumuz, yoksa onu kurguladığımızla ilgili olarak şaşkınlığa düşüyoruz."

(Biz de bu cümleyi okurken şaşkınlığa düşüyoruz.)

2."Karaciğerse, bu zehirlere özellikle duyarlı olduğu için, geliştirilmekteki ilacın karaciğer üzerindeki olası etkilerini ortaya çıkarılması çok önemli."

("geliştirilmekteki ilaç" şeklinde sıfat tamlaması olur mu? Ya "etkilerini ortaya çıkarılması" hangi kelime grubundan sayılır?)

3."...aynı bağlantının orta yaş ya da daha üst yaş gruplarını da kapsayıp kapsamadığı kesin değil."

("kapsayıp kapsamadığı kesin değil." ne demek? Kapsadığı veya kapsamadığı hususunda bilgi varsa, ancak o bilginin "kesin" olup olmadığı söz konusu olabilir. Böyle bir bilgi yoksa "kesin değil." yerine "belli değil." denmelidir.)

4."Ancak yeni bulgular, ayrılmanın en fazla 6,3 milyon önce, büyük olasılıkla da 5,4 milyon yıl önce gerçekleştiğini gösteriyor."

("6,3 milyon önce" ne demektir?)

5."Öldüğünde ağzında iki büyük absesi olduğunu ortaya çıkaran araştırmacılar, ölüm nedenini abselerden kaynaklı kan zehirlenmesine bağlıyorlar."

(Hem "neden" hem de "bağlıyorlar" kelimesi "sebep" bildiriyor. Gereksiz kelime kullanımı... Ayrıca "abse" değil, "apse"...)

6."Bu sayı, İspanya'dan sonra Avrupa'da yaşayan en büyük karaakbaba populasyonun bizde olduğunu da göstergesi."

(Bu kusurlu cümlede tamlama ekleri unutulmuş: "populasyonunun" ve "olduğunun" şeklinde kullanılmalıydı.)

7."Sendromun tanısında spesifik bir yöntem olmamakla beraber, çoğu zaman karaciğerle ilgili başka amaçlarla yapılan rutin kan testlerinde tesadüfen saptanıyor."

(“tesadüfen saptanan” nedir? Bunun cevabı “sendrom” olsa gerek. Sözde özne olan bu kelime yalın hâlde kullanılmalıydı.)

8.“Biz bu çalışmamızda 433,92 MH2 frekansa sahip alıcı, vericilerle çeşitli kablosuz iletişim ve kontrol uygulamalarımız olacak.”

(“Biz” kelimesi ya hiç kullanılmamalıydı veyahut “Bizim” şeklinde kullanılıp iyelik grubunun tamlayanı yapılmalıydı.)

9.“RF modüller belirli sabit bir frekanslarda çalışacak şekilde üretilmişlerdir.”

(“bir” sıfatının belirtileni olan “frekans” kelimesi, “-lar” çokluk ekini almamalıydı.)

10.“90'lı yılların başında yaptığımız çalışmalarda yüksek vücut yapısı sayesinde Eğirdir de sudak aşılamasından sonra kendini daha sonra balık türleri sazan ve eğrezdi.”

(Ben bu cümle(!)den hiçbir şey anlayamadım. Nasıl düzeltilir, bilmiyorum.)

11.“Balık üreticileri bu hızlı ve başarılı çoğalmadan, özellikle de yurt dışına ithal hareketlerinin de başlamasından da son derece memnundu.”

(“yurt dışına ithal” olmaz, “ihraç” olur. Ayrıca, cümledeki son iki “de, da” bağlacı tamamen lüzumsuzdur.)

12.“Bu hareket beraberinde bazı mikrobik hastalıkların sayısında artışa yol açıyor.”

(“beraberinde” dedikten sonra “yol açıyor” demeye lüzum yok. Ya “beraberinde” kaldırılmalı veya cümlenin son kısmı “…artışı getiriyor.” şeklinde olmalıydı.)

13.“Deniz ve havuz kenarlarında başkasına ait terlik, havlu ve kıyafetlerin giyinmesi de mantar bulaşma riskini arttırdığı için sakıncalı kabul ediliyor.”

(Bu ifadede üç hata var: 1. Terlik veya kıyafet giyilebilir; ama havlu giyilmez. 2. “giyinmesi” fiili, çatı olarak cümleye uygun değildir; “giyilmesi” şeklinde kullanılmalıydı. 3. “arttırdığı” fiilimsisi de gereksiz çatı eki almıştır; “artırdığı” şeklinde kullanmak yeterliydi.)

14.“Damarı tıkayan pıhtı akciğerin normal işlevini bozup ve ölüme yol açıyor.”

(Cümlede bağlama vazifesi yapan “ve” ile “-up” eki beraber kullanılmış. Ya “ve” kaldırıl-malı veya “bozup” zarf-fiili yerine “bozuyor” fiili tercih edilmeliydi.)

15.“Ama bu elmaylı armutla karşılaştırmış oluruz.”

(Bu tuhaf cümlede elmalarla armutlar iyice birbirine karıştırılmış. Ayıklamak imkânsız gibi…)

16.“Ve hala enerji üretiyor.”

(Çoğu kere ihmal ve küçümseme yüzünden kullanmadığımız düzeltme işareti(^)nin eksikliği, bazen sevgili halalarımızı enerji üretmek zorunda bırakıyor.)

17.“Sonuç olarak Jeotermal potansiyelimizin yalnızca ancak % 3,5 miktarından yararlanılıyor. Bu oranın artması için hiçbir neden bulunmuyor.”

(Bu cümleyi okuyanlar da ümitsizliğe kapılabilir. Çünkü bu ifadeye göre “jeotermal potansiyelimiz % 3,5'in üstüne hiçbir şekilde çıkamayacaktır. “artmaması” denecek yerde “artması” denince anlam tepetaklak olmuş.)

18.“…güneş rüzgârının atmosfer üzerindeki etkinlerini inceliyor.”

(Bu cümlede “etki” ile “etkin” kelimeleri, dikatsizlik veya cehalet eseri olarak karıştırılmış.)

19.“Şimdi bibere tekrar geri dönersek…”

(“tekrar” dedikten sonra “geri” demeye gerek yoktu.)

Not: Daha önce de belirttiğim gibi, BİLİM VE TEKNİK'te çok sayıda arızalı cümle var. Yukarıya aldıklarımın en az üç misli…

BİLİM VE TEKNİK'TE İMLÂ VE NOKTALAMA YANLIŞLARI

BİLİM ve TEKNİK dergisinin 2006 Temmuz sayısını imlâ bakımından mercek altına aldığımızda kendimizi bir hatalar cangılının içinde buluyoruz. Âdeta her yazara “İstediğiniz gibi takılın. Kaleminizi keyfinize göre oynatın.” denmiş!.. Nitekim, meselâ Levend Daşkıran “süper bilgisayar” sıfat tamlamasını bitişik yazılan bir kelimeye döndürüvermiş ve tam 14 kere “süperbilgisayar” biçiminde yazmış. Sargun A. Tont adlı yazarın sohbetinde iç cümlelerin çoğu küçük harfle başlıyor, sonlarında da hiçbir noktalama işareti yok. İnci Ayhan Bilim ve

Teknik'te çok kere bitişik yazılan- “söz konusu”nu doğru yazıyor; lâkin “birtakım” sıfatını hep “bir takım” şeklinde bir sıfat tamlamasına çeviriyor. Tekno Tezgah (Aslında “Tezgâh” olacak.) sayfasında rakam ve kısaltmalardan sonra gelen ekler kesme (') işaretiyle ayrılmamış. 70. sayfadaki makalede özel isimlere getirilen ekler de kesme (') ile ayrılmamış; “her bir” sözü iki kez “herbir” şeklinde, yani bitişik yazılmış. “Ay”la ilgili yazıda da ayın evrelerinin adları hep bitişik yazılmış: yeniay, ilkdördün, sondördün… Kısaca, her yazar imlâ konusunda ayrı telden çalıyor.

Şimdi BİLİM VE TEKNİK'teki imlâ hatalarından bir kısmını gösterelim:

1. Büyük harf yerine küçük harf kullanımı:

Metinlerde geçen iç cümlelerin birçoğu küçük harfle başlatılmış.

Aşağıda ise büyük harf kullanımının ihlâl edildiği diğer durumlara örnekler görüyorsunuz:

Figen yanık (özel isim), mısır (özel isim), orta doğu (özel isim), güneydoğu Asya, doğu Avrupa, 9 temmuz Pazar, haziran 2006, Yüksek öğretim Kanunu

2. Küçük harf yerine büyük harf kullanımı:

Yarı Final, Final, Almanlar Uyanık, Tanrılar Tanrısı (Küçük harfle yazıldığı da görülüyor.)

3. Ünsüz uyumuna aykırılık:

grupdan, % 3'de, 4'den, 14'deki, 3'dür, 5'dir, 3'de, 1955 den, 1983 de, 1945 de (Son üç örnekte kesme işareti de kullanılmamıştır.)

4. Kesme (') işaretinin kullanılmayışı:

Türkiyedeki, Almanyada, 1 ve 0 lardan, 1500 lerde, 1945 de, 1955 den, 1983 de, 9 un, x in, b nin…

5. Kesme (') işaretinin yanlış yerde kullanımı: 4.'te, DC'ile

6. Nokta kullanılmayışı:

Tespit edebildiğim kadarıyla 40 kadar cümleden ve iç cümleden sonra nokta veya başka bir işaret- yok. Ayrıca, “no” kısaltmasından sonra da çoğu kez nokta kullanılmamış: 1 nolu, 4 nolu, 8 nolu, 9 nolu, 12 nolu, 18 nolu…(Ayrıca, TDK'ye göre “numara” kelimesi “nu.” şeklinde kısaltılmalıdır.)

7. Diğer bazı kelimelerin yazımındaki hatalar:

Avusturalya (3 kez), torpak, abse, fraktoz, döküman (“doküman” biçimi de kullanılmış.), makina

8. “da / de” bağlacının “-da / -de” eki gibi, kelimeye bitişik yazılmasına örnekler:

özelliklede, ilede, yada, teknolojilerininde

9. “-da / -de” ekinin “da / de” bağlacı gibi ayrı yazıldığına örnekler: üniversite de (2 kez… bk. 111. s.)

10. TDK'ye göre ayrı yazılması gerektiği hâlde TÜBİTAK'ın bitişik yazdığı kelimeler:

sıcaksu, soğuksu, tatlısu, yeraltısuyu, yeriçi, yeraltı, yerüstü, yerkabuğu, buzaltı, süperdev, süperkıta, süperbilgisayar, ortaöğretim, yarıfinal, yarıiletken, hammadde, eşdeğer, özdirenç, karaakbabalar, antikçağ, Ortaçağ, üstderi, yarımay, yeniay, ilkdördün, sondördün, önkoşul, biliminsanı, bilimadamı, biraraya, yurtdışı, morötesi, kızılötesi, gökadası, gökcismi, göktaşı, taşkömürü, kütleçekimi, yerçekimi, herbiri, şehirlerarası, bölgelerarası, uluslararası, gezegenlerarası, yıldızlararası, karayolu, karayosunları, demiryolu, ucuca, elele, cansıkıcı, evsahipliği, yıldönümü, köşetaşı, yanıbaşında, sıradışı, yanısıra, yayınevi, kitabevi, başağrısı, dişeti, işyeri, işbaşı, işgücü, işbirliği, akanyıldız, anadil, anabilim, anabilimdalı, arabirim, yenidoğan, insansımaymun, yağlıboya, geribildirim, ilkyardım, altyapı, alttabaka, herçeşit, birşey, herşey, hiçbirşey, katsayı, tamsayı, onbir, onbinlerce, denizdibi, dalgaboyu, suyılanları, zebrabalığı, filbalıkları, geceyarısı, aburcubur, hindistancevizi, sözgelimi, sözkonusu, varolmak, yokolmak, malolmak, maletmek, terketmek, farketmek, hitabetmek, sözetmek, ayırdetmek, yaşamöyküsü, soyağacı, ışıkölçüm…

Görüldüğü gibi 100'ü aşkın kelime… Üstelik bu kelimelerin çoğu beşer-onar kere yanlış kullanılmıştır. Meselâ “kızılötesi” kelimesi 28 kere bu şekilde, yani bitişik yazılmıştır. Kısaca şu anlaşılıyor ki BİLİM VE TEKNİK, kelimeleri bitişik yazma konusunda çok hevesli. Nerdeyse her isim tamlamasını, her sıfat tamlamasını, her kelime grubunu bitiştirivermiş. Öyle ki bazen üç kelimeyi bitiştirip tek kelime hâline getiriverdiği görülüyor: “yeraltısuyu”, “anabilimdalı” , “toplumdilbilim” gibi.

Aşağıdaki bilim adları da TDK'ye göre yanlıştır. BİLİM VE TEKNİK tarafından her biri takısız isim tamlamasına çevrilmiş olan bu bilim isimleri TDK'ye göre belirtisiz isim tamlaması yapısında olmalıdır:

yerbilim (TDK'de “yer bilimi”), bitkibilim

(TDK'de “bitki bilimi”), gökbilim (TDK'de “gök bilimi”), sesbilim (TDK'de “ses bilimi”), dilbilim (TDK'de “dil bilimi”). toplumdilbilim (TDK'de “toplum dil bilimi”), biçimbilim (TDK'de “biçim bilimi”),

11. TDK'ye göre bitişik yazılan, fakat BİLİM VE TEKNİK'in ayrı yazdığı kelimeler:

Civan perçemi (bitki adı), katır tırnağı (bitki adı), direnç ölçer, hiç bir, bir takım, her hangi, bir çok, vaat etmek, kat etmek, karbon dioksit…

Aslında BİLİM VE TEKNİK'in belli bir imlâ anlayışına sahip olduğu da söylenemez. Çünkü aynı dergide, hatta aynı sayfada ve hatta aynı makalede bile bir kelimenin farklı şekillerde yazıldığına şahit oluyoruz: yanısıra / yanı sıra, sözkonusu / söz konusu, biraraya / bir araya, biliminsanı / bilim insanı, yerkabuğu / yer kabuğu, yeraltısuyu / yeraltı suyu, altyapı / alt yapı, yarıfinal / yarı final, yanıbaşında / yanı başında, ortaöğretim / orta öğretim…

Bazı kelimelerin yazımında ise BİLİM VE TEKNİK'i tenkit edemeyiz: byte (3-4 kez) / bit (5-6 kez), gibi. Çünkü bu terim ve diğer bazı kelimeler Türkçede henüz çok yenidir ve TDK Sözlüğü'nde veya İmlâ Kılavuzu'nda bulunmamaktadır.

12. TDK'ye göre düzeltme (^) işareti ile yazılması gereken, ama BİLİM VE TEKNİK'ın düzeltmesiz yazdığı kelimelere örnekler:

hal (41 kez), tabii (31 kez), milli (22 kez böyle yazılmış; bir kere bile “millî” olamamış), ciddi (10 kez), ticari (7 kez), halen (5 kez), askeri (3 kez), ani (3 kez), suni (2 kez), yabani (2 kez), insani (2 kez), hayati (2 kez), kar (2 kez), hilal (2 kez), tezgah (2 kez), samimi (2 kez), hala (Yalnızca bir kez “hâlâ” şeklinde doğru yazılmış.), zirai, hayali, resmi, mali, ezeli, tıbbi, fiziki, dini, idari, maddi, manevi…

13. Benzerleriyle karışabilecek kelimeler:

taktir (Kastedilen “takdir”dir.), hakim (Kastedilen “hâkim”dir.), tabi (Kastedilen “tâbi” mi, yoksa “tabiî” miydi?)

DİZGİ HATALARINA ÖRNEKLER

herekes, Türkiyue, demk, yıul, ettiğikleri, 1 ve 0'larin, ödediginiz, tatktirde, ielride, büyünebilecek, faklı, bölgerinde, jooloji, araştırlamalara, ışaboratuvar, tesisinsin, sayin, altyasıpısayla, telekontrolli, törenilerinde, birleştyiriliyor, fark edşmemiş, bcaklardaki, rengie, kokularya, direndnçte, çeşsitli, punları, verdimizde, porte, kulanmak, isteye, iletişlim, artıabiliyoruz…

BİLİM VE TEKNİK bazı dizgi hatalarıyla da iki kelimeyi hiç olmayacak bir şekilde birleştirip tek bir kelime hâlinde yazabilmektedir:

bunlarınbir, 3'lükavşak, virüsünyol, üretimleriçok, kurumdeğiliz…

Bazen eklerin kelimeden ayrı yazıldığı da oluyor:

transistör ler, temelli den, ay ki (Sonuncu örnek, dizgi hatası mı, imlâ hatası mı, bilemiyoruz.)

TDK'DE HİÇ BULUNMAYAN SÖZLER

Aşağıdaki kavramlar BİLİM VE TEKNİK'te kullanılmıştır. Fakat TDK GÜNCEL SÖZLÜK-'te de TDK Yazım Kılavuzu'nda da bulunmamaktadır. Bunların bir kısmı terim sayılabilir ve TDK'nin henüz yayımlamadığı Terimler Sözlüğü'nde yer alabilir. Bu kavramları TDK-'nin dikkatine sunuyorum:

bilişselbilim, karaakbabalar, zebrabalığı, filbalığı, yenidoğan, insansımaymun, arabirim, malzemebilim, mikroyapı, biyodizel…

SONUÇ

40 yıllık popüler bir bilim dergisi olan BİLİM VE TEKNİK; matematik, fizik, kimya, biyoloji… sahalarında gösterdiği gayret ve dikkati Türkçeyi doğru kullanmada da göstermelidir. Bu, hem bilim konularını okurlara yanlış aktarmaması, hem de resmî bir yayın organı olması dolayısıyla resmî dilimizi kullanmada kötü örnek olmaması için şarttır.

AŞKI ÖLDÜRDÜK

Hüseyin GÖREN
M.E.V. İlköğretim Okulu
Türkçe Öğretmeni
Kartal / İstanbul

Aşkın gözü kördür derler. Hakiki aşığın gözü yarinden başkasını görmez. Aşık, nereye baksa sevdiğinin silüetini görür. Sevgilisini düşünmeden geçirdiği vakti yoktur aşığın. Aşığın nefes alışının, nabız atışının, hayata sarılışının tek amacı vardır: Sevgilinin mutlu oluşunu görmek, onun sıcacık tebessümleriyle mesut dünyaların kapısını ardına kadar açmak ve kirletilmemiş, saf, temiz yemişlere uzanmak. Nedir bu yemişler? En önemlisi sadakattir. Her konuda sevgiliye sadık olmak, aşkı için ölümü göze alabilmek.

Nikah töreninde klişeleşmiş bir soru vardır: İyi günde, kötü günde, hastalıkta ve sağlıkta eşine sadık kalacağına, söz verir misin? Cevap genellikle heyecan ve sevincin iç içe geçtiği bir ses tonuyla verilir. Evet! Ardından gelen alkışlar, tebrikler ve eğlence bu hoş anın güzel süsleri olarak hafızalarda yer eder. Sonrası, eşlerin evlilik yeminine bağlılıkları ölçüsünde şekillenir.

İnsani duygularımızı kemiren, hislerimizi tüketen, saygı ve sevgiyi şiddetli bir rüzgarın sonbahar yapraklarını savurması misali ulaşılamayan yerlere götüren bencillik, nice mutlu beraberliklerin tozlu fotoğraf albümlerinde kaybolmasına neden oluyor. Büyük umutlarla başlayan sevgi sözcüklerinin bilmem kaç kez tekrarlandığı ve her tekrarda da gücünden hiç bir şey yitirmeyen "seni seviyorum" sihri, egoizmin şiddetli baskısına boyun eğmeye mahkum ediliyor.

Aşk yozlaştırıldı, tüketildi. Aşk asaletini kaybetti. Medyanın yönlendirmesi ve sanatçılık sıfatından fersahlarca uzaklıkta olan, onların "sanatçı" bizim ise sadece şarkıcı, yahut oyuncu diyebileceğimiz kişiler tarafından şehvete dönüştürüldü. Televizyon programlarında aşk adı altında, her türlü kepazeliğe prim verildi. Kocalarının, çocuklarının dertlerine ilgisiz kalan bir takım kadın kalabalığı, ahu ile banu söz konusu olunca, işlerini güçlerini bırakarak saatlerce bu iki güzide bayanın! Sözde sorunlarına çareler aradılar. Çocuklarım olmadan asla! Parolasıyla yola çıkan dizinin aktrisi, evli olan yönetmeni ile uygunsuz vaziyette görüntülendi. Evlilik kurumunun lüzumuna inanmadığını açıklayan, bir kişiye bağlanıp kalmanın akıl dışı olduğunu beyan eden aynı aktris, televizyonlarda iyi aile annesini oynadı. Birçok dizide evlilik dışı ilişki teşvik edildi. Evlilik dışı doğan çocuklar üzerine senaryolar yazıldı. Bu örnekleri çoğaltmak mümkün. Böylece aşk seviyesizleştirildi; oyuncağı elinden alınan çocuk gibi aşkın boynu bükük kaldı.

Hakiki, saf aşkın ışığını görebilmek her yiğidin harcı değildir. Kul sıkışmayınca Hızır

yetişmez demiş atalarımız. Ağlamayana meme vermezler sözü de aynı düşüncenin ürünüdür. Gerçek aşk için çabalıyor muyuz? Onun tadına varmak için hangi zorluklara katlanıyoruz? Ruhumuzu aşkın mihenk taşına koyduğumuzda, netice ne olur hiç düşündük mü? Böyle giderse aşk hiç bilmediğimiz diyarlara bir daha dönmemek üzere gidecek, bizi sahte mutluluklarla baş başa bırakacaktır.

Eski aşklara günümüzde rastlamak maalesef mümkün değil. Her alanda olduğu gibi aşkta da geçmişe duyulan bir özlem var. Eski bayramların güzelliğinden, vefalı dostlukların kalmayışından, dürüst insanların nesli tükenen canlılar gibi günümüzün çıkarcı ilişkileri arasında yitip gittiğinden dem vururuz çoğu zaman. Aşkın nostaljisi ise, başka hiç bir şeye benzemiyor!

Deli Dumrul'a canını veren eşine, aşkı için dağları delen Ferhat'a, askerde şehit olan nişanlısının yasını ölene dek tutan yiğit Türk kadınına (eşi değil nişanlısı) günümüzde rastlayan var mı acaba?

Güftesi Yahya Kemal BEYATLI'ya ait olan hoş bir şarkı var. Sözler aynen şöyle: “Bir bahar akşamı rastladım size- Sevinçli bir telaş içindeydiniz- Derinden bakınca gözlerinize- Neden başınızı öne eğdiniz? İçimde uyanan eski bir arzu- dedi ki: Yıllardır aradığın bu- Şimdi soruyorum büküp boynumu- Daha önceleri nerdeydiniz?” Aşk işte bu dizelerde yaşıyor. Bu dizelerde saygıyı buluyorum. Aşk, sevgilisine “siz” sözcüğüyle hitap ediyor. Ona değer verdiğini hissettiriyor. Günümüzde biz ruhunun yerini ben anlayışı aldı. Sevgililerin başlarına buyruk hareket etmeleri neticesinde, ben istediğimi istediğim gibi yaparım anlayışının doğal sonucu olarak, gençlerimiz kısa süren beraberlikler yaşıyorlar. “Canından çok sevdikleri” kişileri bir kalemde silebiliyorlar. Özgürlük adı altında teşvik edilen seviyesizliğe kapılıyorlar.

Yukarıdaki dizelerde, utanma duygusunun sıcaklığını, yüceliğini, ulviliğini buluyorum. Sevgilisi ile göz göze gelen bayan, yüreğinden tüm vücuduna yayılan ürperti ile gözlerini kaçırma, başını öne eğme ihtiyacı hissediyor. Bu hareket, aşka asalet kazandırıyor. Çağımızda, maalesef bu tarz ilişkiler yaşanmıyor. Çiftler aşkın büyüklüğünü, ölümsüzlüğünü, kalıcılığını, şehvetin geçici arzularına tercih ediyor. Böylece kavanozun içindeki bala ulaşamayan, fakat kavanozun camına değdikçe bal yediğini zanneden sinekler gibi vakitlerini beyhude geçiriyorlar.

Geleceğimizin teminatıolan gençlerimizi, sahte neonlarla süslenmiş aşk hülyalarından uyandırmanın vakti gelmiştir. Hepimize büyük görevler düşüyor. Eğitimciler olarak bizler, yeri zamanı geldiğinde ölümsüz aşklardan dem vurarak tarihimizin, kültürümüzün, köklerimizin abidevi şahsiyetlerini yeni nesillere tanıtmalıyız.

Medyamızda bu konuda sorumluluk almalı. Hayat Bilgisi dizisi ekranlarda boy göstermeye başlayınca sendikamız doğal olarak dizinin içeriğini, öğrenci-öğretmen ilişkilerini, diyaloğlardaki basitliği ve çiğliği eleştirel biçimde kamuoyuna beyan etmişti. Okullarda artan şiddet olayları neticesinde, öğrencilerin model olarak mafya dizilerinin kahramanlarını örnek aldığı uzmanlar ve eğitimciler tarafından vurgulandı. Böylece sendikamızın haklılığı ispatlandı. Eğitici-öğretici, kültür mirasımızı tanıtıcı, insani değerleri ön plana çıkaran programlar, çocuklarımızın ufuklarının genişlemesini sağlayacak ve gençlerimizin hayata bakışını değiştirecektir. Mesut alemlere ulaşabilmek için işbirliği içerisinde hareket etmeliyiz.

Yazımı Nurullah ATAÇ'ın bu konudaki düşünceleriyle ile noktalamak istiyorum. “Sevilmek, bir kimsenin gözünde eşsiz olmak demektir. Sizi seven kişi size yeryüzünde bir tane diye bakmıyorsa, sizi sadece insanlar arasında bir insan, ancak sevilecek bir insan sayıyorsa, kabartmayın koltuklarınızı, siz de sevilmemişsiniz demektir. Sizi başkalarıyla ölçebiliyorsa, sonunda sizi hepsinden üstün bulsa dahi, bilin ki sizi sevmiyor, gerçekten sevmiyor, hoşlanıyor sizden, işte o kadar, yerinize bir başkasını koyabiliyor. Gerçek aşık, yeryüzünde sevgilisine benzer bir kişi daha var mı yok mu, sevgilisi öteki insanlardan üstün müdür değil midir, onu araştıramaz. Sevgilisini onda bir takım güzellikler gördüğü için değil, sadece sevgilisi olduğu için sever. Gerçek aşk, bir kişinin gözünde bir tek olmak, birinci olmak demektir.”

